

DELBÁCSKA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Novisad, Trg
podjenja 3. szám. (Wagner palota.) Telefons
137, éjjel 488. Sürögnyelv: „Délbácska”, No

NOVISAD, 1926. AUGUSZTUS 27.
VASÁRNAP

Előfizetési ára: egy hóra 40, három hóra 120, fél
évre 240 és egész évre 480 dinár. Egyes szám
ára hétköznap 150 dinár, vasárnaponként 2 dinár.

Az angol válság

Angia hiába lábolt ki, úgy-ahogy, a nagy szénbányász-sztrájkból a munkanélküliség sötét árnya, mint a fekete gond a lovas mögött, továbbra is változatlanul ránehezedik egész gazdasági és szociális életére. A dolognak csak kisebb része az, hogy a munkanélküli segély címén kifizetett összegek milyen megterhelését jelentik az államháztartás pénzügyi egyensúlyának. Sokkal több gondot okoznak még ennél is a munkátlanok morális és szociális következményei, amelyek egyrészt abban jelentkeznek, hogy a munkanélküli tömegek kész zsákmányai minden kommunista-izgatásnak, másodsorban abban, hogy az állami szoldfizetés révén hozzászoknak a tétlenül elnyert tartásdíjakhoz s ezt valami egész természetes állapotnak tekintik, olyannak, amelyet állandósítani kellene.

Az angol társadalmi és állami intézményeknek, a különböző ipari és gazdasági érdekeltségeknek minden erőfeszítése, amellyel a másfélmilliónyi munkanélküli munkás számára elhelyezkedést keresnek, eddig szinte teljesen eredménytelennek bizonyult. Hiába próbálkoztak és próbálkoznak vele állandóan, hogy ezeket a tömegeket a gyarmatokba irányítsák, ahol még nagy szükség van a kézi munkaerőre. Az angol munkás akármilyen radikális elveket vall is egyébként, egy tekintetben föltétlenül konzervatív. Semmiképpen nem hajlandó rá, hogy kivándoroljon s otthagya a zöld szigetet. Méltóságán alulinak tartja, hogy a gyarmatokra menjen földet turni, vagy erdőt irtani, vagy durva kikötőmunkát végezni, vagy a vasutépítés viszontagságait elszenvedni, mikor odahaza kezét se mozdítva megkapja a megélhetéshez szükséges heti járandóságait. Ezek a tömegek különben is, kiképzetésüket tekintve is, a munkásság arisztokráciájához tartoznak, olyanok, akik főleg a magasabb gépipari szakmákban voltak eddig foglalkoztatva s akiknek számára csakugyan az életklasszis megváltoztatását jelentené a primitív kétkézű munkához való visszatérés. Azonfelül megszokták mindazt az előnyt és kényelmet, amelyet a szakszervezetek a klubélet s a kulturális igények kielégítése terén nyújtanak tagjaiknak. Nem lehet tehát csodálkozni rajta, ha nem éreznek egykönnyen kedvet magukban arra, hogy Kanadába, vagy Ausztrália vadonjaiba telepedjenek. Ez annál nagyobb szerencsétlenség, állapította meg a minap egyik szónok az erről rendezett anketén, mert az ipari munkásságnak ez a rezisztenciája a gyarmati kivándorlással szemben, voltaképpen azt jelenti, hogy Anglia nem tudja többé saját népeleméből feifriszíteni és megerősíteni azokat a kapcsolatok, amelyek a gyarmatokat az anyaországhoz fűzik. Csak a multkoriban derült ki egy angol hivatalos statisztikából, hogy Angliában ma már nincsen többé tulajdonképpen kisparasztosztály, hogy a falusi lakosság, amely valaha földműveléssel foglalkozott, a huszadik század elejére teljesen felszívódott s industrializálódott. Ezzel nemcsak az a tartaléka fogyott el Angliának, amelyből nagyipari üzemei időről-időre meríthettek, hanem az őslakosságnak az a rétege is, amely a gyarmatosítás faragdalmaival a birodalomnak oly óriási segítségére volt. Ilyen körülmények között nagyon érthető, ha Angliában meglehetősen pesszimizmussal várják a jövőt.

Gazdasági tanácsot alakítanak az ország gazdasági válságának megszüntetésére

Az ország kereskedelmi kamarái és ipartestületei kiküldötteinek konferenciája Beogradban

Beogradból jelentik: Krajács Iván dr. kereskedelmi miniszter tegnapra hívta össze az ország kereskedelmi kamaráinak és ipartestületeinek képviselőit Beogradba, hogy az ország gazdasági válságának megoldásáról tanácskozzanak. A delegátusok a Jugoszláv Bank épületében tartották meg konferenciájukat, amelyen számos felszólalás hangzott el.

Cuvaj, a zagrebi kamara titkára azt javasolta, hogy alakítsanak meg egy gazdasági bizottságot, amely javaslatokat dolgozna ki az ország gazdasági és pénzügyi helyzetének javítására. Tisztában van ugyan azzal, hogy ez a kormány nem fogja elfogadni a gazdasági bizottság megalakítására vonatkozó javaslatot, de ennek ellenére is meg kell azt alakítani.

Moharics, a ljubljani kamara titkára a Szovjetországgal való kereskedelmi kapcsolat felvételét sürgeti.

Dr. Topalovics Zsivko, a munkáskamara titkára szerint a válság miatt igen sok ipari vállalat kénytelen üzemet beszüntetni, ami a nagy munkanélküliséget okozza. A trbovljei bányában 12.000 ember helyett 6.000 dolgozik, de ezek is csak 17 napot havonta. Sürgette a védővámok megreformálását, mert a maiak semmit sem érnek ezenkívül munkásvédelmi intézkedések foganatosítását követelve.

Markovics a pénzintézetek egyesületeinek titkára azt hiszi, hogy a mostani válság csak átmeneti jellegű.

Dr. Popovics rámutatott arra, hogy milyen nagy kárt okozott az árvíz gazdasági életünkben. A rosszul végrehajtott agrárreform visszafejlesztette mezőgazdaságunkat, amely sok helyen igen primitív eszközökkel dolgozik.

Koszics Mirko dr. a noviszádi kamara titkára azon a véleményen van, hogy a mai válság nem átmeneti jellegű, hanem hosszantartó. Az ország lakossága folyton szaporodik, kérdés azonban, hogy tejlődik-e majd ennek arányában közzgazdaságunk is, mert ha nem, akkor a krízis még nagyobb lesz. Elsősorban mezőgazdaságunkat kell megerősíteni. Eddig négy milliárd dinárt költött a kormány különféle felesleges dolgokra, ha ezt a földművelés támogatására fordította volna volna, akkor ma nagy nemzeti vagyont felett rendelkezne és nem küzdenék a válsággal. Ő is gazdasági tanács felállítását javasolta.

A délutáni ülésen pénzügyi, földművelési és földbirtokreformbizottságokat választottak, amelyek azonnal megkezdték tárgyalásaikat, amelyeknek eredményét a plénum mai ülése ele fogják terjeszteni.

A plenáris ülésen elhatározták, hogy megválasztják a gazdasági tanácsot, még akkor is, ha a kormány azt nem ismeri el hivatalos fórumként.

A miniszterek hazaérkezése

Uzunovics Nikola miniszterelnök este fél-tizenegy órakor érkezett meg Blédből Beogradba. Nincsić Momcsilo külügyminiszter valószínűleg csak hétfőn este érkezik meg a fővárosba.

A belgák nem adnak vissza területeket a németeknek

Berlinből jelentik: Néhány hét óta a világsajtó sokat foglalkozik azzal, hogy Belgium vissza akarja adni Németországnak Eupen és Malmedy városokat, amelyek a versaillesi békeszerződés előtt Németországhoz tartoztak. Franciaország azonban a leghatározottabban tiltakozott ez ellen, mert mereven ragaszkodik a versaillesi szerződés minden pontjához, melyen a mai hatalmi és gazdasági helyzete felépül s így érthető, hogy ilyen jelenős területi változással szemben, az egész békemű épységét félti.

Németország, melynek testéről ezt a két területet a versaillesi béke lehasította, már 1925-ben kísérletet tett arra, hogy ezt a kérdést összefüggésbe hozza a Belgium által 1918-ban átvett papírmilliárdok ügyével. Ezek a papírmárka milliárdok ugyanis a Belgiumnak járó jóvátétel részét képezték, a márkaösszeomlással azonban teljesen értéküket veszítették. Németország viszont hajlandóan mutatkozott e két terület átadása ellenében a papírmilliárdok valorizációját magára vállalni. Ez az első lépést, dr. Schach, a német Birodalmi Bank kormányzója tette, aki a Belga Nemzeti Bankkal vette fel az érintkezést. A belga kormány

akkor eltiltotta bankját minden további tárgyalástól. A második kísérlet 1925 decemberében történt a jóvátételi bizottságnál, akkor viszont Wanderweide utasította el a tárgyalásokat.

A harmadik lépés néhány hét előtt történt. Ehhez az alkalomhoz a kínálta, hogy Belgium részéről sürgőssé vált a szóbanforgó papírmilliárdok kérdésének rendezése és ennek érdekében nemcsak hogy feladta azt az álláspontját, mely szerint Németország amúgy is kárterítéssel tartozik ezekért a veszendőbe ment milliárdokért, hanem Németország öhajlására még területi engedelményekre is hajlandóvá vált a valorizáció érdekében.

A Temps még tovább megy s azt állítja, hogy Németország azáltal is erős nyomást gyakorolt Belgiumra, hogy holland közvetítés segítségével 15 millió dollár belga bont szerzett meg és ezt bármikor a piacra dobhatja. Erre vonatkozik a belga kormány cáfolata.

Franciaország azonban erélyesen fellépett Brüsszelben és ennek eredményeképp meghusultak a német és belga kormány közötti tárgyalások.

Mennyivel tartozik Amerika Franciaországnak?

Clémenceau nyílt levele tovább komplikálja a helyzetet

Clémenceau volt francia miniszterelnöknek, Colidgehez, az Egyesült Államok elnökéhez intézett nyílt levele, amelyben az amerikai francia adósságok elengedése ügyében intéz felhívást, nagyon komplikáltá tette a helyzetet. Clémenceau levele volt az, amely egy rég elfeledett ügyet vetett fel a napi politika kérdései közé s a francia lapok most egyébbel sem foglalkoznak, mint azzal a kérdéssel, hogy mennyivel is tartozik Amerika Franciaországnak?

Hogy ezt a kérdést megválaszolhassuk, vissza kell mennünk egészen az amerikai szabadságharc idejéig. A francia lapok szerint Franciaország az amerikaiak szabadságharca idején teljes politikai, katonai és erkölcsi támogatást nyújtott a függetlenségükért küzdő amerikaiaknak. Óriási az a pénzösszeg, amelyet Franciaország adott a harcoló amerikaiak-

nak, anélkül, hogy ezt az összeget visszafizesse, vagy Franciaországnak, hogy ezt az összeget kérje. 1782-ben tízenyolcmillió aranylírát adott Franciaország Amerikának. Majd 1783-ban, amikor újból szüksége volt Amerikának pénzre, XVI. Lajos király kölcsön címen ugyancsak hatmillió aranylírát adott kamatmentesen. Ezt a pénzt sohasem látta viszont Franciaország.

A francia lapok most mindezeknek a részletes és okmányokkal támogatott felsorolásával azt igyekeznek bebizonyítani, hogy a háborus francia adósságokat a szabadságharc idején nyújtott s eddig még ki nem fizetett összegekkel régen kiegyenlítette s így tulajdonképpen nem tartozik semmivel.

Az amerikai illetékesek még nem nyilatkoztak a francia lapok szenzációs cikkeire.

Viroviticán sikkasztás miatt letartóztatták a főkapitányt, a főszolgabíró és a királyi közjegyzőt

A szlavóniai Viroviticáról szenzációs letartóztatások híre érkezik. Az ügyészség utasítására letartóztatták Benák Sándor dr. viroviticei főkapitányt, Huzjak Milán főszolgabíró és dr. Antos József királyi közjegyzőt, akikről kiderült, hogy elsikkasztották a viroviticei takarékpénztár összes betétjeit. A letartóztatottak ugyanis a takarékpénztár igazgatósági tagjai voltak és ebben a minőségben követték el a sikkasztásokat.

Mindnyájan nagy szerepet játszottak a viroviticei társadalmi életben s így őrizelbevételük érthető szenzációt keltett. A viroviticei takarékpénztár ötmillió dinár passzívával került csődbe és a betétek teljesen elvesztek, ami főleg a szegényebb néposztályt sújtotta. A vizsgálat megállapította, hogy a bank bukása miatt elsősorban az igazgatósági tagokat terheli a felelősség. A letartóztatottakat bezárolták az osijeki államügyészség fogházába.

BALLADA A HALNI KÉSZÜLŐ ASSZONY FEHÉR FOGSORÁRÓL

Naponta látjuk, amint végigmegy a Főuccán és bemosolyog a kirakatokba. Hófehér fogai ilyenkor... igen, hát épen ezekről a hófehér fogakról rántom le most a zománcot.

Az úgy egyszerű verőfényes színjátéknak indult ez előtt két és félszáz évvel, amikor egy ur feleségül vette a kislányt, aki olyan szépen tudott mosolyogni. És mikor mosolygott, akkor hófehér fogsora... igen, a hófehér fogsorról majd később.

Az első év végén megérkezett egy rózsárcu sivalkodó csöpp kis baba. Még hozzá fiu. Teljes a családi boldogság. Már-már ugylátszott, hogy az ügy nem bonyolódik tovább.

Ismét eltelt egy év. A baba akkor már gyűgögt és ha a férj esténként hazajött az irodából, odaállottak ketten a rózsaszínű bölcse elé. A gyermek mosolygott és apró tejfogai előcsillogtak.

— Olyan fogai lesznek, mint neked — mondta ilyenkor a boldog apa.

Az asszony pedig ilyenkor elpirult és félrefordulva megigazította a... — ejnye nem tudom magamba tartani — a fogsort.

A férjnek el kellett utazni a fővárosba. Jó ismerősök mindenütt akadnak és még mielőtt hazajött volna, már besúgták az asszonykának, hogy a férfi kitűnően mulat a nagyvárosban. Estéről-estére bárókban, varietékben dőzsöl, csapja a szelet jobbra-balra és pedig többnyire szerencsével.

Férjúrám meglehetősen fáradtan érkezett haza és hát, hogy ugy mondjam... nem igen csókolgatta a feleségét. Inkább csak beszélgetett vele.

A kicsi megriadt asszonyka akkor már készítette a tragédiát. Apró, kis üvegecskébe készítette és morfiummal keverte. Férjúrám pedig mindennap egyformán fáradt volt és az egészségből nem vett észre semmit.

Ilt léptünk át a tragédiába.

Az asszonyka egy este megírta a levelet, hogy

Te már nem szeretsz. Isten veled.
Vigyázz a kicsire. én meghalok.

És hátradőlve csipkés párnáján az éjszaka misztikus csendjében felhajtotta az üvegecske tartalmát...

A tragédia most már gyorsan bonyolódik.

A férj természetesen nincs otthon. A gyerek felébredt. Sir. A cseléd berohan. Sikoly. Telefon. Csak semmi feltűnés. A szomszédban az orvos. Egy pár perc. A család régi barátja. Fejcsóválás. Hümmögés. Hozzák át a rendelőbe. Gyomormosás kell. És tíz perc múlva szomszédos rendelőbe volt, a halni készülő asszonyka.

Jó másfél óra hosszat működött a derék doktor bácsi. Semmi eredmény: Az asszony nem akart eszméltre térni. És ha egy asszony nem akar, akkor nincs az az isten...

Közben a férj is megtudta a dolgot és valamelyik kávéházból lihegve telefonált az orvosnak.

Vigyázat, most evezünk a bohózatba. A rendelőbe cseng a telefon. Párbeszéd az orvos és a férj között.

— Igen dr. Hmhmhm...

— ?

— Igen. Ilt van...

— ?

— Nem lehet eszméltre téríteni...

— ?

— Jó volna. Talán az ön személyes jelenléte segítene.

— ?

— Helyes, várom...

Es akkor az asszony fölnyitotta a szemét. — Az istenért, doktor bácsi drága. A fogaim. Otthon hagytam. Az éjjeli szekrényben. Pohárban. Az uram nem tudja. Még sose látta. Kérem. Ne engedje addig. Hozassa el, hozassa el. Nagyon kérem. Ne tegyen tönkre.

Es a kedves, gáláns doktor bácsit megértett mindent. Öt perc múlva a cseléd kocsin vágatott az alig pár lépésnyire fekvő lakásig. Haza, haza lóhafálban a hófehéren mosolygó fogakért. Két perc múlva megérkezett a férj.

— Kérem — mondta az orvos — egy kissé rosszul van. Aggodalomra nincsen ok. Két perc múlva bemehet hozzá.

Két perc múlva megérkezett a cseléd. Előbb a cseléd ment be.

Azután a férj. Bűnbánó alázattal borult le az öreg rendelődivány elé. Az asszony pedig sápadtan feküdt a feje alá gyűrt divánpárnán és a hófehér fogak bágyadt villogással mosolyogtak.

Mennyit hitelezett Amerika Európának?

Newyorkból jelentik: A világháború következményei az Egyesült Államokban halmozták fel Európa egész mozgósítható pénzét s ugyanott találtak az antant államai hitelekét is a háború céljaira. A békekötés után győző és legyőzött s részben más államok szintén az Egyesült Államokban kerestek és kaptak kisebb-nagyobb kölcsönöket. Amerika lett Európa, valamint az egész világ bankárja.

Amerika meg is nyitotta pénzszerkegyét a kölcsönkereső államok számára, amelyeket hitelképeseknek és érdemeseknek talált rá. 1921. január 1 óta körülbelül négy milliárd dollár gurult vissza főképp Európába, kölcsönök alakjában, a folyó év első felében pedig 432,658 200 dollárral növekedett az amerikai kölcsön.

Első helyen áll a kölcsönvevő, vagy a kölcsönökért szavatosságot vállaló államok között Németország. 1921-ben a javára adott kölcsön 9 százalékát a magánipar részére engedte át; 1925-ben azonban már 55 százalékát adta oda a magániparnak; a folyó 1926-ik év első felében pedig a kölcsön 67 százaléka jutott a magánipar számára.

Az 1926-ik évben adott amerikai kölcsön 51 százaléka Európának, 20 százaléka Kának és 17 százaléka latin Amerikának jutott. Az 1926. június 30-iki helyzet szerint az Egyesült Államok különböző államokba 47 dollár kölcsönt helyezett ki.

Dolgozik a japán filmcenzura

Londonból jelentik: A távol Keleten, Japánban, Kínában a csók sem nem megszokott, sem nem megengedett cselekedet. Nem találnak semmi gyönyörűséget benne. Az Európában, Amerikában többé-kevésbé meghonosodott sárgabőrűek is olyasminek tekintik a csókot, mint a fehérbőrűek közönséges és izléstelen szokását.

A kínaiak a kannibálizmus maradványának minősítik a csókot; ők maguk csak orrukkal közelítik meg szeretteik arcát s mint valamely szép virág illatát, hosszasan lélegzik be egymás leheletét. Ajkuk az ajkakkal soha sem érintkeznek. A gyermekek vagy szeretett egyének arcára alkalmazott cuppanós csókok teljesen ismeretlenek a távol Keleten; a kínai anya pedig ijesztésként mondja néha gyermekének, hogy fehéremberrel csókolattja meg, ha abba nem hagyja helytelen magaviseletét.

Japánban a szoptatós anya arcához közelíti néha kisdede puha arccsókáját, de ennek sincs csókolás jellege. A japánok orraikat dörzsölik gyöngéden össze, ez helyettesíti a forró csókokat.

A mozgósínházak Japánban is nagyon meghonosodtak. Filmjeiket Európából és Amerikából szerzik be. Ezekben pedig a csókolózás, ölelkezés nemcsak megszokott dolog, hanem ezek híján nálunk a darabok vonzó varázsa semmisülne meg; Japánban ellenben közbotrányt okoznának.

Gondosan összeállított bíráló-bizottság veszi tehát bírálat alá a Japánban előadásra kerülő mozgósínházi filmeket s az ottlónak is mindannyiszor működnie kell, valahányszor csókolózás vagy ölelkezési jelenet fordul elő. A múlt év folyamán 800.000 métert vágta ki a különböző filmekből a bölcse bíráló bizottság döntése alapján, a csókolozási és ölelkezési jelenetek kiküszöbölése végett.

— Szegény japánok! — mondják erre a mi mozilátogatóink.

Mész elsőrendű hófehér darabos legolcsóbban kapható nagyban és kicsinyben Hrajačević fatelepén Novisad. Tel.: 165

„JUGOSLAVIJA“

Általános Biztosító Társaság Fiókgazgatósága
NOVISAD, ZRINYI PÉTER U. 36.
TELEFON: 55.

Vállal mindennemű biztosítást — Károk 8 napon belül levonás nélkül rendeztetnek — Helyi képviselőket keres

Az orosz szovjet válságának főoka, hogy elfogyott „a burzsujok pénze“

Varsó, augusztus 21.

Ha nem is lehet világosan látni, milyen programok körül folyik Oroszországban a harc, milyen eszmét képvisel Zinovjev, Trockij, Stalin, Mjodjedjev és mások, annyi tény, hogy a szovjetparadicsomban valami nincs rendben s hogy ez a valami nagy nyugtalanságot idéz elő. Az is bizonyos, hogy a nyugtalanság oka nem lehet csak az elvi kérdés, de még a szovjetfejedelmek hiúsága, elégedetlensége és egymásra való féltékenysége sem. A vörös cárok, mint ezt számtalan eset bizonyítja, rendkívül könnyen teszik túl magukat az elvi nehézségeken. Az elvek náluk sem arravalók, hogy ambícióik elérését akadályozzák. Megosztolni is tudtak mindig békével mindaddig, amíg volt min osztzkodni. Ha most egyszerre hangos a csárda, alighanem annak a jele, hogy nincs min osztzkodni.

Dzserzsinszkij halála előtt beismerte a szovjettermelés csődjét

Ha végigolvassuk a szovjetnagyságok legutóbbi nyilatkozatait, valóban rá kell jönnünk, hogy a kommunisták válságában a vörös Oroszország szomorú gazdasági helyzete játsza a főszerepet.

A szovjetunió gazdasági kongresszusán Dzserzsinszkij, kevéssel halála előtt a következő képet festette a szovjetipar mai helyzetéről és kilátásairól:

— Kimerítettük az egész alaptőkét, amely a burzsujok után reánk maradt. Ez a tőke túlnyomórészt már eluszt és meg kellene ujtani. Nagy az áruhiány. Elfogyott a szakképzett munkaerő és technikai személyzet is. Ha nygelmen kívül hagyjuk azokat az iparágakat, amelyekben a munkások lehetetlen módon ki voltak zsákmányolva s amelyekben most valamivel nagyobb a fizetésük, mint a háboru előtt, akkor azt látjuk, hogy a munkabérek nem érik el a háboru előtti fokot. Emellett késedelmesen is fizetjük a béreket.

Dzserzsinszkij ezt az állapotot nem külföldi kölcsönrel, vagy magántőke bevonásával akarta javítani, hanem nagyobb munkateljesítéssel, jobb szervezettel és megfelelő takarékossággal. És itt dantei képet festett a fejtelenségről, visszaélések sorozatáról, restségről s az értelmetlenségről, amely a szovjetiparban uralkodik. A többtermelés jelszavával egész ömegeket vettek fel, amelyek most munka nélkül ögyelegnek, mert a többtermelésből nem lett semmi.

Rakovszki számítása szerint a bolsevizmus sokkal többre került Oroszországnak, mint a világ-háboru

Még alaposabban állította a franciák szeme elé Rakovszki a helyzetet, amikor legutóbb az orosz adósságok rendezéséről s — ami a szovjetnek a legégetőbb — újabb kölcsön lehetőségéről tárgyalt velök.

— A háboru előtt — ugymond — az átlagos kereset az Egyesült-Államokban évi 351 dollár, Angliában 237 dollár, Franciaországban 182·10 dollár, Oroszországban pedig 43·10 dollár volt fejenként. Nem szabad elfelejteni, hogy ott, ahol az egyén egész jövedelme alig elegendő az élet fenntartására, az adó legkisebb emelése is szörnyű következményeket von maga után: az éhség és ragályos betegség rémet. Ugy van nálunk is, Oroszországban. A háboruig a kormány az állami költségvetés javára a nemzeti jövedelemnek mintegy 13 százalékát követelte adóban. Ez a százalékarány körülbelül változatlan maradt, de a jövedelem jelentékenyen csökkent. Az egyes adó a háboru előtt a költségvetés 8 százalékát fedezte, most 15-öt, holott az orosz népesség fizetőképessége a háboru előtti állapothoz viszonyítva 30 százalékkal csökkent. E mellett költségvetésünk valóságos inségköltségvetés. Ha olyan utakat akarnánk, mint önöknek van Franciaországban, egyszerre 10 milliárd rubelt kellene kiadnunk s évenként egy milliárdot fordítanunk jókárbantartásukra.

— Iskoláink még a nagyobb városokban sem kielégítő, a vidéken rosszabb a helyzet. Szibériában az iskolák a népességnek alig 30 százalékát elégíthetik ki. Ha lakóházaikat a mostani karban akarnók fentartani, évi egy milliárdot kellene fordítani e célra s még akkor sem érnék el a higiénia legelemibb követelményeinek megfelelő színvonalat. A népesség közegészségügyi szükségleteire kiadott összegek egyszerűen neveltségek. A körorvos havi 50 rubelt kap s magának kell fedeznie kiszállási költségeit. Hatezer lélekre jut egy kórházi ágy. A világháboru 50 milliárd rubelbe került, a polgárháboru még többre. A háboru előtti évi 15 milliárd nemzeti jövedelem 1921-ben négy milliárdra esett.

Oroszországban huszonötmillió ember pusztult el

— Vasutaink nemcsak a kiadás és bevétel viszonyában mutatnak deficitet, hanem még

alaptőkéjükhöz való arányban is. A nemzeti vagyon 32 százalékkal csökkent; a mezőgazdaság 28, a közlekedés 30, az ipar és építészet 33 százalékát veszítette el alaptőkéjének. Aranyunk 40 százalékát a szövetségeseknek adtuk kölcsön, a megmaradtnak nagyjából Kolcsak, a csehek, Wrangel és a németek vitték el. (Mennyit vitt el a lelketlen és céltalan propaganda, arról nem szól Rakovszki elvtárs.) A blokád idején 600 millió aranyrubelt kellett eladni, 25 százalék veszteséggel. A népvészesség, nem számítva ide az elszakadt országok lakosságát, 25 milliót tesz ki, vagyis többet, mint Franciaország lakosságának fele.

— Így érthető lesz 275 milliárdnyi aranyrubel deficitünk. Mendjelejev kiszámította, hogy ha Oroszországban mindenki naponként jól akarna lakni, egy szem gabónát sem lehetne az országból exportálni. Ime, uraim, ez a szovjetunió világháboru és polgárháboru utáni mérlege.

Ez a mérleg egytől mérlege azoknak a nehézségeknek, melyek háttérben az oroszországi nyugtalanság jelentkezik. S ezekre a marx bibliában nincs orvosság. — i.

A népszövetség önmaga dicsőítését akarja taníttatni valamennyi állam iskoláiban

Egységes tankönyveket és egységes tantervet kényszerítenek minden tagállamra

Genf, augusztus.

A nyárutó csendje és nyugalma üli meg Genf ódon uccáit. Mintha kihalt volna minden, sehol semmi izgalom, a jó genfiiek csupán önmaguknak élnek s élvezik az oly régóta várt kellemes meleg napokat. Mindenki pihen, csak egyetlen épületben: a népszövetség palotájában folyik lázas munka a szeptemberi tanácsülés előkészítésére.

A népszövetség különféle bizottságai hatalmas anyaggal akarnak a szeptemberi tanácsülés elé lépni s ezért érthető, ha a népszövetség titkársága némi szigorúsággal kezelte a szabadságok kérdését s a legtöbb népszövetségi hivatalnok bizony Genfben kénytelen tölteni július után augusztust is, hogy elkészüljenek a különféle előterjesztések. Különösen a szellemi együttműködés bizottságának készülődései érdemelnek nagyobb figyelmet, mert ez a bizottság rendkívül furcsa javaslattal áll majd szeptemberben a tanács elé, azt akarván kimondani, hogy világszerte az összes iskolákban tanítsák a népszövetség történelmét.

Már három évvel ezelőtt szó volt erről a kérdésről. Lyttelton Edit volt az, aki már akkor javasolta, hogy a népszövetség szervezetéről és munkásságáról informálják az ifjúságot. Ezt a javaslatot akkor nem találták fontosnak Genfben. Alkalmasint senki sem hitte három évvel ezelőtt, hogy a népszövetség épületét valaha is az összedőlés fenyegetheti. Ez a veszedelem sokkal hamarabb elérkezett, sem mint várni lehetett volna s így most egyszerre kiásták az irattárba került aktacsomók közül Lyttelton Edit javaslatát, amelynek megvalósításától — úgy látszik — a népszövetség életének meghosszabbítását remélik.

Természetesen, Lyttelton Edit három év előtti javaslatát a népszövetség most már csak keretnek tekinti s ezért a szellemi együttműködés bizottsága által széleskörű tervezetet dolgoztatott ki a népszövetség történelmének tanítására vonatkozóan. A szellemi együttműködés bizottságának előadói legutóbb elkészültek a terjedelmes tervezettel, amelyet a bizottság plénuma azután egyhangulag elfogadott. A tervezet, illetve most már a szellemi együttműködés bizottságának határozata kötelezőleg kimondja a népszövetség tagállamainak összes iskoláiban a népszövetség történelmének tanítását. Szerették volna, ha ennek a történelemnek a tanítását világszerte kötelezővé tehetnék volna, miután azonban a hatalmában amugyis megfogyatkozott népszövetségnek semminemű befolyása nincs a nem tagállamokban, így ezekre vonatkozólag a szellemi együttműködés bizottsága határozatot nem is hozott.

A szellemi együttműködés bizottságának egyhangu határozata következtében, népszövetségi körökből vett értesüléseink szerint esetleg már a jövő tanévtől kezdve az iskolák legfőbb hatóságává válik a népszövetség, hogy a maga céljaira nevelje a tagállamokban az ifjúságot. A határozat értelmében már az elemi iskolákban megkezdik a népszövetség szervezetének és összetételének tanítását s ez a tanítás mind a két nemre kifog terjedni és pedig az elemi iskoláktól kezdve egészen az egyetemig. A határozat kimondja azt is, hogy a legrövidebb időn belül egységes tankönyveket kell iratni a tagállamok különböző iskolái részére. A tankönyvek megírására a pályázatot hamarosan kiírják.

Kimondja a szellemi együttműködés bizottságának határozata azt is, hogy a népszövetség történelmének tanításával párhuzamosan a tagállamok összes iskoláiban időnkint vetített képekkel tarkított előadásokat rendeznek, bemutatván a népszövetség fontosabb és jelentősebb mozzanatait, a népszövetségbe delegált államférfiak képeit stb. Emellett az iskolákat külön népszövetségi könyvtárakkal látják el s időről-időre az összes tagállamokban dolgozókat iratnak a tanulókkal a népszövetségről s a legsikerültebb dolgozatokat a népszövetség titkársága jutalomban fogja részesíteni.

A szellemi együttműködés bizottságának határozata a szeptemberi ülészakon kerül a népszövetség tanácsa elé s egy a bizottság, mint a népszövetség titkársága bizonyosra veszi, hogy a határozatot a tanács is magáévá fogja tenni.

Oh, ezek a gyerekek!

— Hagyj már fel azzal az örökös kérdészködéssel, nem vagyok képes nyugodtan olvasni?

— Csak még egy kérdést, apukám.

— No, rajta, de azután csend!

— Papa, ha egy darázs egy csalánra ül, a darázs szurja meg akkor a csalánt, vagy pedig a csalán a darázst?

Csakhogy látja

A fényképezéstől irtózott, végre azonban mégis részánta magát és levetette magát. Amint felesége a képet meglátja, ijedten kiált:

— Istenem, hiszen csak egy gomb van a kabátodon!

— Hála Istennek csakhogy észre veszed. Csupán ezért fényképeztettem le magamat.

Percel tábournok volt markotányosnője Temerinben él

Végigélte az 1838-i nagy kolerát — A markotányosné visszaemlékezései a szabadságharcról

Véletlenül bukkantam rá. Valamilyen ügyben kint jártam a halpiacon, Temerin északi végén. A megértés kedvéért megmondom, hogy miért nevezik a község északi végének ezt a szakaszát most is halpiacnak. Azon a részen ugyanis vízes területek voltak a múlt század derekán, s ezekben a vizekben sok hal tenyésztett.

A halászok, akik összefogdosták, ott helyben el is árusították. Azért nevezik ezt az utcát most is halpiacnak. Tehát a halpiacon jártam. Négy bivallyal egy traktort vonszoltattak az arra lakó gazdák. A kátyuba jutott traktort sikerült is kimozdítani a kátyuból, s én aki néhány pillanatig néztem a műveletet tovább indultam. Alig mentem azonban tíz tizenöt lépést, egy beljebb eső ház előtt a padon egy nagyon öreg asszonyt láttam.

Szeretem az öreg asszonyokat. Nem, mintha a fiatalokat nem szeretném, de az öregek nagyon érdekesek. Talán azért mert egy egész életkor története van bennük eltemetve, illetve lerögzítve.

Ez az öreg asszony feltűnően öreg volt. Oda lépek hozzá, köszönök neki.

— Jó napot nénikém.
— Adjon Isten.
— Mit csinál?
— Hát üldögélek itt a padon e! Maga kicsoda? Kérdezi tőlem.

Erre be kellett mutatkoznom.
— Az Antal bácsinak az unokája.
— Az én.
— Ejnye. Azt hittem, hogy ennek a gépnek a tulajdonosa.

— Nem én.
— Hát magát hogy hívják aranyos nénikém.
— Florián Mari a nevem.

Ekkor jutott eszembe hogy ennek az öreg asszonynak már hallottam a hírét.

— Hány éves Mari néném?
— Szeptember derekán, egy szombati napon születtem 1831-ben. Számitsa ki hát, mennyi vagyok.

— Hát bizony kerek 95 esztendő.
— Annyi bizony.
— Mari néni sokat tudna beszélni, a régi Temerinről.

— Tudnék biz én, fiam.
— De most én nem érek rá, majd eljövök máskor, Mari néném.

— Jól van, fiam.
Ezzel aztán elkészöntem tőle, s a napokban kerestem fel újra.

— Hát a kis Örzse néni ismeri-e, Mari néni.

— Hogyne. Nagyon híres asszony volt az valamikor.

Feltűnő, hogy Mari néninek a pátriárkák korára emlékeztető magas kora dacára is rendkívül élénk az emlékezőtehetsége. Látni is egészen jól lát még és szemüveg nélkül olvas. Hallása azonban már kissé gyengült. Hangosan kell előtte beszélni. Menni is jól megy még.

A napokban újra felkerestem.
— No Mari néném, megismer-e még. A hangomról nem ismert meg.
— Gyere közelebb, hadd lássalak.

Mikor meglátott, megismert.
— Voltam én, a maga öregapjával a lakodalmában. Az pedig valamikor 1838-ban lehetett.

Mikor beszédbe kezdtem vele, bejött az egyik unokája.

— Irja bele azt is az ujságba, hogy az öreganyám férjhez akar menni.

— Igaz, Mari néni?
— Hogyne! Mondja ő szilárd hangon.

Csak hogy az Ur Jézus lesz a vőlegényem. Avval szeretném én magamat eljegyeztetni.

Ez annyit jelent, hogy Mari néni szeretne már meghalni. Dacára annak hogy egészséges, jó étvágya van, jó körben él, mert meg-

becsülik a nagymamát, Mari néninek mégis terhes az élet.

— Hogyne, 95 esztendővel a válán.
Ujra elmondja most, hogy akkor született, mikor az a nagy kolera járvány volt.

— Mert az a kolera olyan volt, hogy se azelőtt, se azóta olyan nem volt.

— 1838-ban is volt, de ez csak kölke volt amannak.

— 1854-ben is volt egy. Bejött a Keceli Gusztó házába, akkor bement a kis utcába, s onnan nem győztük hordani a halottakat. A gyerekektől mind üresek lettek a házak. Azután átment a gyepsorra, onnan pedig úgy kiment, hogy azóta se jött vissza.

Mari néni valami személyes tulajdonságokkal ruházta fel a kolerát, amely öntudatosan járta be az összes helyeket mint az Istennek büntető eszköze.

— Hát emlékszik-e Mari néném a szaladásra.

— Hogyne emléksznék. Akkor én már 17 esztendő voltam.

Szaladásnak nevezi ugyanis a temerini nép az 1848.-i forradalmat, mert apáik akkor Knicsanin szerb felkelő vezér serege elől elmenekültek. Knicsanin serege a római sáncon foglalt állást, s onnan ágyuztatta Temerint. Verték az ágyugolyók a házak tetejét.

Péterváradról jött ugyan egy zászlóalj katoná Rukavina alezredes vezetése alatt, azonban ez nem tudta Temerint megvédeni Knicsanin tulnyomó erejű hadseregével szemben.

Megtörtént az, meséli Mari néni, hogy egy már guruló ágyugolyó elé az egyik baka oda tartotta a sarkát. Az ágyugolyó azonban csuklóban úgy megcsapta, hogy bakancsostól elrepült a lába feje.

— Hát aztán hová menekültek innen Mari néném?

— Ókerbe. Onnan pedig tovább Kis-

Hegyesre, majd Szabadkára.

— Mikor Percel csapatai Szt. Tamást bevették, mi újra lefelé huzódtunk. Pírosra kerültem végül, ahol mint árva lány az istállóban megismerkedtem Novák Antal szintén árva legénnyel.

— Ugy összeszoktunk, tudja — mint a gyerekek. Ugy is éltünk együtt. Nem is tudtuk, hogy az egyikünk lány, a másik legény.

— Olyan tudatlanok voltak Mária néném?
— Olyanok mink, hallja!

— Mikor aztán, Ókerbe kerültünk hónapok mulva, akkor egy pap összeadott bennünket. Akkor aztán azon voltunk, hogy kocsit — lovat, szerezzünk. Meg is lett az nemsokára, s evvel elmentünk a Percelék után.

— Vittünk bort, ételmet utánuk az urammal.

— A kátyi csatában is ott voltunk. Ur napja volt akkor mikor Percel az újvidéki országot melletti terebélyes nyárfa alatt megebédelt, s csákóját fejébe vágva elindult. Ezt a fát Percel fájának nevezték, s gyermekkoromban magam is láttam. Most már nincs meg. Kivágták.

— Mit csináltak akkor Mária néném, mikor a csata elveszett?

— Hát szaladtunk megint. Tudja a járeki határban annyi fajgató sebesült honvédet láttunk, hogy csodaság. A járekiak ezek közül sokat agyonverték, mert könyörgöttek is nekik hogy verjék agyon, ne hagyják őket szenvedni.

— Egyet akinek féllábát vitte el az ágyugolyó, magunk is ott hagytuk. Könyörgött szegény, hogy üssük agyon, de nem volt hozzá szívünk.

— Hová mentek akkor Mária néni? Vissza Hegyesre. Csak ötvenben jöttünk újra vissza. A falu teljesen el volt pusztítva. Csak a pusztá falak meredeztek ránk. A romok közt mindenféle gaz burjánzott. Nádból és fából rögtönzött tetővel betakartuk a falakat, s úgy laktunk a házban jó ideig, míg fel nem építettük. Lassan, lassan visszatért az elmenekült lakosság. Szomorú idők voltak azok, de most már el is felejtettük, hogy mennyit szenvedtünk...

Temerin

Kováts Antal

A peleskei nótárius utazása a feredőben

Meltyben Nótárius Uram Novisadon próbálkozik

Novisadon ámbár immár zápult kedvem,
Denárim fogyának, tsak parizér-t ettem,
Szunyog és egyéb had lón bár kellemetlen:
Egyet bár ferednem mégis tökelltetem.

Illő szeméremmel putzárságom rejtven,
Utam vetkeződő bódék során ejtém,
Szűk bódé sorok közt, szem lesítve menven.
Meztelenségeken szemem nem felejtém.

Viz partjáig érvén, ámdé fenn akadtam,
Egy kövér némbér ált fekvék utamban,
Tagjait szét vetvén, rája nem hághattam,
Dombnyi kövér levén, ált nem ugorhattam.

Szemérem nélkül most lóding-tarisznyáját
Kinyitá s kiraká sok külömb szerszámát,
Mint hipopotamus, akkora száját tát,
Veres irral kezdé környül kenni száját.

Fogai ő szájában csak egy-kettőt láttam,
Aranygeregében volt végiglen szájában,
Aranyrugó, aranszájpadlás, tsudáltam,
Mint Arany-száju Szent Jánost hajánában.

Aranyat beszél ez, ha szól, róla véltem,
Arany volt karjain, bokáján s fülében,
Véltem: ha ez belé fullad nagy vízében,
Elväsik halaknak foguk ő testében.

Szemét most ez némbér magasra peckelte,
Csizmakenő zsírral feketére kente,
Szemöldökét is, mint bajuszt végig fente,
Vélnéd: koporsóból imént lón kikelte.

Szemét kifordítván, annak szegletjébe
Tseppeket tsordított, bár el kékült képe,
Hogy nagyra táguljon szeme feketéje,
Mint hályogszemű tyuk, pislogott fekébe.

Tüsszögő lapdával most hóna aljába
Szagos vizet lotsolt, bár hasznát nem látta,
Szakála hón alól ki volt borotváva,
Meg is tsorbult belé barbély borotvája.

Ortzáját majd kenő zsírokkal mázolta,
Mint midőn gelentsér fazokját bé vonja
Beljülről mázakkal, hogy só meg ne fogja,
Halál szint ölte így orcája, homlokja.

Majd egész haját, mint süveget, terdére
Levette, megsózta puder-rel s beléje,
Mint szüts a molj-lepte bundának szörébe,
Sok büdös lét lotsolt s úgy tevő fejére.

Akkor rám kacsintott nagy magabiztában
'S szót: — Gyere az vízben, Pofikám,

utánam! —
Beléhempelyedék Dunának hajjában
Am én meghökölvén, víznek partján álltam.

Béleim reszkedtek, gyomrom emelyedett,
Látván elegyedni büdös keneteket
Dunának vízával e szennyes leveket,
Látván e zsírokat uszni e' víz felett.

Hajam égnek álla, kiálték keservben:
— Nem elegyülhetek ez tsuf fertőzetben,
Nem feredhetek én, szép Duna, vízedben!
El fordultam s onnan busan el tsörttettem.

Soha még annyian nem nyaraltak, mint az idén, amikor hihetetlen tömegekben rohanták meg a fürdőtelepeket

A gazdasági krízis egyáltalán nem érezte hatását — Mindenki a nyaralásban keresett feledést a gondok elől

Gazdasági krízisről tanácskoznak és a pénztelenség réme uton-útfélen rémitget. Az állami háztartásban nem működik az adósról s az egész vonalon a takarékoság elvét kellett életbeléptetni. A magánvagyonok elvesztek s az ember életében még a legszükségesebb kenyérmorzsákra sem jut. Ezt mondja a közhit s mindnyájan meg vagyunk győződve róla, hogy elszegényedtünk, tönkrementünk, eipusztultunk, elvesztünk. Nincs pénz, beütött a krach.

Nézzük csak, hogy is van tulajdonképpen a valóságban. A fokmérő rendszerint a nyaralás. Mert ha már nyaralásra sem jut, akkor valóban rosszul állunk. Végigutaztam a horvát, dalmát és olasz tengerpartot s a juniusi előidéni után itélve, sivar kopárságra, kétségbeesésre, üres szállodákra és tátongó fürdőtelepekre számítottam. Nem úgy volt.

Már Susákon pezsgő élet fogadott. A nyaralók tömegei, mint az éhes farkak, megrohanták a szállodák, penziók, koresmák és egyéb lakható alkalmatlanságok éttermeit. Hihetetlen árakat kértek és fizettek. A susáki „Continental”-ban ezrek nyüzsgtek nap-nap után. A vonatok az ország minden tájáról öntötték a nyaralásra éhes publikumot. Még a legelrejtettebb délszerbiai kuckóból is felerészkedtek a tengeri plázsokra „fürdeni”.

— Hová megyünk? — kérdezték egymástól a nyaralók. Még most sem tudták a programot, nem beszéltek meg előzőleg az utirányt, mintha furák kergették volna őket, úgy rohantak az első kikötőváros felé s csak itt ültek össze tanácskozni, „merre is menjenek nyaralni”. Mindenki ösztönösen a tenger felé rohant, talán azért, hogy a hullámok habjaiba temesse mindennapi gondját és itt keressen gyógyulást leromlott idegei számára.

Nem is az idegenek inváziója, hanem a belföldi nyaralók tömegei árasztották el a fürdőhelyeket. A lateinerosztály rukkolt ki a legnagyobb számban. Állami tisztviselők, tanárok, tanítók, nyugdíjasok és altisztek. A horvát tengerparton leginkább Szerbia és Horvátország adott magának randevut. Politikai nézetek és véleménykülönbségek dacára gyönyörűen megfértek egymással.

Cirkvenicában a legnagyobb politikai ellenfelek a pikéaszta mellett csatáztak. A családok, a gyermekek ezalatt a tengerben lubickoltak s a kragujeváci nebuló homokbuckákkal védekezett a zagrebi csibész, vagy az idegenből szakadt innsbrucki „bubi” ellen. Szórakozásra is jutott idő, kirándulásokra is, no meg jó dalmát borra, amelynek csak 6 dinár literje. A lateinerosztály pedig szórta a pénzt, mintha legalább is Rothschild bocsátotta volna rendelkezésükre a kasszáját.

Nem igaz, hogy nincs pénz. Valamennyi fürdőhely ostromállapothoz hasonlított. A hajók öntötték a vendégeket s az emberek minden árat megfizettek, még a legkisebb — lakásnak titulált — lyukért is. Ráb szigetén nap-nap

után százak érkeztek a gőzhajókkal s legalább a fele távozott el másnap, mert nem volt hely. Kétségbeesett nyaralók, akik lemaradtak a lakásról, sírva töltötték az éjszakákat pereputyostól a forró mólón, vagy a közeli parkokban. Hajléktalan fürdővendégek százai fogcsikorgatva esküdöztek, hogy soha többé nem jönnek nyaralni Dalmáciába, ahol több a szunyog, mint a lakás, de másnap már vígan hajózártak a legközelebbi fürdőhely felé.

Noviban az elite társaságok a „Palace Hotel”-ban szórakoztak és tenniszeztek. Ez a horvát tengerpart legkedveltebb és legüdébb fürdőtelepe s az ősi idényre már nagy előkészületeket tesznek a külföldről beígért vendégek részére. A „haute volée” csak ősszel akar nyaralni s az Olaszországot bojkotáló németek tömeges felvonulásukkal szándékoznak tüntetni Itáliá ellen. A tüntetésnek persze legjobban a szálló és penziótulajdonosok örülnek. Két hónap alatt megkeresik az egész év kiadásait.

Susák a világ legboldogabb városa, a virágzó csempészs éldorádója. Csak öt lépést kell tenni a hidon s már odaát vagyunk Olaszországban, ahol az iparcikkek éppen felével olcsóbbak, mint nálunk. Mit tesz ilyenkor a Susákra érkező vendég. Természetesen átsétál Fiuméba, lehetőleg kiseleztezt apacsöltözetben és odaát tetőtől talpig felöltözik. A fináncok nem vehetik el, ami rajta van s így azután a rongyos öltözetű jugoszláv honpolgár, mint elegáns gavallér tér vissza a hidon. A közmondás itt a következőképpen variálható: Nem „Kleider machen Leute”, hanem „Schneider machen Leute”, ez esetben fiumei szabók, ruhakereskedők és egyéb boldog üzlettulajdonosok, akik különben kizárólag Jugoszláviából élnek. Nem is hallani az üzletekben olasz szót, még a legsovínisztább maccaróniárus is horvátul vagy magyarul üdvözlözi a vendéget. Már az orunkról ismernek ránk. Hiába mondotta D'Annunzio, hogy „Italia o morte”, ez esetben jobban illett volna a „Jugoszlávia o morte”, mert ha mi nem vásárolunk Fiumében, a halott olasz város véglegesen bemondja az ultimót.

Abbaziában a pesti izraeliták adják a bankot. Itt már csak magyar vagy német szót hallani, csak elvétve olasz beszédet valamelyik eltévedt arditi vagy feketeinges fascista szájából. A „Quarnero” kávéház terrassa az internacionális hohstaplerék tenyésztelepe. A fürdőzők nem fürödnek, mert Abbaziának még most sincs strandja annál többet táncolnak. Természetesen charlestout, ami leginkább illik a lipótvárosi O és X lábuakra. Ez most a mondain tánc; a hölgyeknél pedig az ugynevezett „hyper merész” divat a hangadó: „térden felül, 5 centiméter”. Ilyenkor azután a táncosok coram publico összebujnak, összesugnak és egymáshoz simulnak. Hatóságilag engedélyezett erotika, avagy mondain nyelven „fájkioik”.

Itt sem látszik még a nyoma sem a gazdasági krízisnek. Nem igaz, hogy nincs pénz. Igenis van!

K. A.

romszor, a mellékuccákat pedig kétszer. A locsoláshoz naponként körülbelül 300.000 liter víz kell. Noviszád városának locsolása naponként közel ezer dindrba kerül.

Lóversenyek alkalmával már kora hajnalban megkezdik a locsolóautó a lóversenyterre vezető ut locsolását, ami minden versenynap alkalmával 1500 dinárba kerül.

Jelenleg azonban csak egy öntöző autó működik, mivel a másik javítás alatt áll. Az egy autó egyáltalán nem elégséges a város öntözéséhez, hiszen még a kettő is kevés volt. Sokkal nagyobb baj az, hogy tűz esetén nincs a tűzoltó laktanyában tartalékban vízhordó autó és a tűzoltóságnak előbb meg kell keresni az öntözőautót és csak azután vonulhat ki az esetleges tűzhez. A városnak tehát gondoskodnia kellene legalább még egy öntözőautóról, mert a vízvezeték belátható időn belül úgy sem készül el.

Rádiummal termékenyítik meg a földet

Egy olasz orvos világraszóló találmánya.

Rómából jelentik: Csodálatos találmánnyal gazdagította az emberiséget egy olasz tudós, akinek találmányával a gabonaneműek termőképességét sikerült megsokszorozni és ezzel elsősorban Olaszország gazdasági életében fog előidézni forradalmi változást. A feltaláló, aki eredményeiről most számolt be Mussolini miniszterelnöknek, dr. Bioglio Mario, D'Annunzio háziorvosa, az olasz tudományos körökben jól ismert hírneves orvos, aki a rádium segítségével nagy sikerrel kezelt különböző rákképződményeket. Rövid idővel ezelőtt arra az érdekes felfedezésre jutott, hogy ha a fémet rádiumtartalmu vízzel juttatja be az emberi szervezetbe, úgy az a vörös vérésejtek gyarapodását idézi elő. Később a növényeken is próbált eredményeket elérni a rádium által. Kísérleteit immáron befejezte és egy olasz újságírónak éppen akkor sikerült meginterjúvolnia a feltaláló orvost, amikor éppen Mussolini miniszterelnöktől jött, akinek beszámolt eredményeiről.

— Amikor a miniszterelnöknek bebizonyítottam, — mondotta Bioglio — hogy a rádium segítségével megsokszorozhatjuk Olaszország gabonatermését. Mussolininak az volt az ellenvetése, hogy 1 gramm rádium két millió lírába kerül. Azt feleltem, hogy egyetlen milligramm rádiummal olyan aktivitást fejthetünk ki a gabona-termésben, hogy sokszorosan meghozza a rádium árát. A preparátumomat „biodorosnak” neveztem és az ezzel kezelt palánták a közönséges palántákkal szemben meglepő fejlődést mutatnak. A legszebb eredmények eddig a rizsen mutatkoztak. A metódusom szerint kezelt rizspalánták tizenöt centiméterrel magasabbra nőttek és háromszoros termésmennyiséget eredményeztek. A gabonánál is éppen ilyen eredményt fogok elérni. A kormány segítségével egy kiállítást rendezek, amelyen a „biodoros” által elért eredményeket akarom a külföldnek is bemutatni.

Az olasz lapok hasábjokon keresztül foglalkoznak dr. Bioglio nagyjelentőségű találmányával.

Német nyelvórát,

gyorsírás, levelezés stb. ad ismét szeptember 1-től kezdve.

Fejlesztés: **Apolló épület I. emelet.**

TÖLGYFAPARKETTA

mindenféle minőségben,

HORNÝOLT TETŐCSERÉP,

valamint

I^a SZERÉMI TŰZIFA

állandóan legolcsóbban kapható a

DRVARSKO INDUSTRIJSKO D.

FAIPARI TÁRSASÁG

FATELEPÉN

Telefon: 208. **NOVISAD** Örmény-ut a vasuti hídhöz vezető uton, az ujonnan épülő tőzsepalota mögött.

Naponként ezer dinárba kerül Noviszád öntözése

300.000 liter víz kell a város öntözéséhez

Noviszádon általános — és jogos — a panasz, hogy rettenetesen sok a por, amely megüli a szemet, orrot, száját és tüdőt és nemcsak esztétikai szempontokból esik kifogás alá, hanem közegészségügyi szempontokból is. Igaz ugyan, hogy két locsoló autó száguldja be a város uccáit, úgy látszik azonban, hogy ez nagyon kevés ahhoz, hogy pormentessé tegye Noviszádot.

A Délibácska munkatársa érdeklődött az

iránt, hogy ez a nem kielégítő uccalocsolás mennyi pénzébe kerül a városnak. Erre vonatkozólag az alábbi felvilágosítást kaptuk:

Noviszád locsolását a két locsolóautó végzi, amelyek naponként 35—40 fordulót tesznek és így mintegy nyolcvan kilométert futnak be, két kilométer locsolásához kell ugyanis egyszer megtölteni a tankot. A két locsoló autó százhatvan uccát locsol naponként, még pedig a főbb utvonalakait naponként há-

Amikor egy milliós város kilép az uccára

Budapest, aug. 20.

Reggel hat óra van, esik az eső és mégis óriási a forgalom az uccán. Villamoson, gyalog, furcsa tömegek tolonganak. Ünneplő feketék, egyenruhák, különféle népviseletek sokszínű, tarka rengetege.

Budapest felkészült erre a napra. Békebeli megszervezéssel, amerikai stílusú igazi világvárost játszani egy huszonnégy órára. A próba sikerült. Már a tegnapi nap folyamán, a különböző pályaudvarokon százötvenezer ember érkezett Budapestre. A forgalmasabb utvonalon az esti órákban életveszélyessé fokozódott a forgalom. Az Emke sarkán hat közlekedési rendőr irányítja az átkelést. Százszornyos tömeg vár egy-egy autómentes pillanatra, hogy azután futva átmentse magát a tulsó oldalra.

Ez a néprengető a mai hajnali órákban megkészszerződött. Végtelennek látszó őszi eső hull. Kár volt az éccakai erőfeszítésért, a háromszoros munkaerővel végrehajtott uccasörpésért, rengetek öntözésért. Cuppan a járdák kis tócsája a budai uccák lejtős lankáján, de reggel hétre, ahogy összetömörül a százezrekre menő tömeg, megáll az eső, vigabban harsan a menetbetömörülő zenekarok muzsikája.

Elindul a menet. Végláthatatlan sora a zászlóknak, színpompázó változata az egyházi ornátusoknak, katonai egyenruhák. Két fiatal pap viszi a pápai nuncius bíborvörös többméteres uszályát, néhány lépéssel mögötte Csernoch bíboros hercegprímás tiszteletet parancsoló ősz alakja. Itt van a Noviszádon sok éven át működött apáca nővérek kised csoportja, a ferencrendiek, barnakámszás jubiláló serege. És jönnek kőkeményre keményített buggyosujju ruhákban a nográdmegyei lányok. A hajuk kétoldalt lesimitva művészi apró fodrokba kisütve. Azután milliőkat érő világhíres szövésszerű népviseletükben a mezőkövesdi matyók. Sok az árvalányhajás pörge kalap meg — lobogós gatyva.

Cserkész, szanitészek szaladnak hordágygyal. Barnaruhás fiatal leányt visznek. Mentőorvosok egykedvűen nézik őket, nem segítenek nekik. Ugylátszik megbiznak a cserkészekben. A járdá tömege itt-ott lelép a kocsiuttra. A rendőr megintti őket: — Tessék a járdán maradni könyörgöm! Szórol-szóra így mondta.

Háromnegyed órába telik, amíg a különböző testületek és küldöttségek menete elvonul. Azután megindul a nép. A Halászbástyáról egy pillantással százezer embert látni. A Lánchid őszi rendjét is meg kell bontani, mehetnek visszafelé mind a két oldalon.

Az uccasarkokon dalárdák énekelnek. Gyűjtenek a dalosegyletek. A plakát azt mondja, hogy az utódállamok magyar dalárdáit is segítyezik a befolyó pénzből.

Egész Pest az uccán van, nézi a vidékieket. Van is mit nézni. Hónuk alatt az elemőzsiával, kisebb csoportokba verődnek az egyfalubeliek. Nagyban aóznak a jó palócok, pattogóbban tagozzák a szót a mezőkövesdiek. Egy-egy mosoly kibuggyan a pestiekből, de azért szívesen kalauzolják őket. Kell is utmutatás, mert szárnyak kellenének ahhoz, hogy a sok látnivalót megnézze az ember.

A gellérthegyi ökörsütés inkább a pestieknek ujdonság, a vidékiek inkább a városligeti látványosságok felé hajlanak.

A Szépművészeti Muzéumban

csak muszájból magaráztat magának egy harcsabajuszu kunsági atyafi. Ahogy elfordul a vezető, átveszi a szót az öreg és leadja a véleményét a falubelieknek. Öt perc alatt három szobrot keresztel el Kossuth Lajosnak, az egyik római harcos pedig — mint mondá — igen-csak hasonlít a megboldogult jegyzőhöz.

Az embervédelmi kiállítást

inkább a betegeknek „tanácsolnák“ a vidékiek. Abból az egyszerű elvből indulnak ki: örüljenek annak, hogy nincs ilyen csunya betegségünk. Egy palóc atyafi egyenesen kiküldte menyecskejét, hogy várja meg őt kívül, mert nem jó a fiatal asszonynak az ilyeneket megnézni. Pedig itt össze van hordva Európa

legkittünőbb egészségügyi anyaga. Viaszlenyomatokban, alkoholban megörökített eredetiben a legkülönfélébb, borzalmasnál borzalmasabb betegségek, állandóan dolgozó elektromos áttütelésben az egész emberi szervezet működése, s az egyes betegségek lefolyása.

Nem valami esztétikus látvány, annyi bizonyos, de a jó vidékiek ebből is kifundálják a megtapasztalni valókat. Különféle próbagepek vannak ott, amelyeken a nézők kipróbálhatják a test egyes speciális izmainak erősségét. Csak úgy nyögött bele az erőgép, amikor egy-egy markos hortobágyi legény nekirugaszkodott. Nem győzték csodálni a külföldi vendégek, nemege a nyápic pestiek.

Nagy vita fejlődött az egyik látványosság előtt. Egy budapesti orvos tanár évtizedekkel ezelőtt bebalzsamozott 8—10 éves kislának teteme van üvegszekrében, széken ülve, karjára könyökölve. Ezt sehogysem tudták bevenni a jó vidékiek. Váltig erősítették, de hogy is „ember“ az, csak viakszóból van. Hiába ágaskodtak, magaráztak a vezetők. A végén aztán türelmét vesztette az egyik csizmás öreg:

— Hát ha be van balzsamozva, mint ahogy az ur mondja, hát akkor hol van a balzsam?

Valahogy úgy gondolhatta az öreg, hogy az a balzsam valami páncél féle, amely összetartja a csontokat. Meg is mondta:

— Dejszen hitölhet nekem az ur, az én józsi fiamat, hogy áttemettük halála után tíz évvel, úgy szétment az szegény, mint a pelyva.

A különféle rákos betegségek borzasztó példányai, meg egyenesen kiüzik innen az ünnepleni vágyó embert. Brrrr... de csunya... gyereink innen tovább egy házzal. Illetve nem is egy házzal, csak ki a kertbe, ott van a

Gyümölcs és bor kiállítás

Ez köll a magyarnak. Művészi pavilonokban, gyönyörű hordókba öntve az ország legkittünőbb zamatu borai. Olcsó az ára és mellette harapnivalót is kap az ember. Itt a tokaji hegyaljai pincészet, amott az egri, a budafoki, meg tudja az ég hányfajta pince jobbnál jobb bora. Nagyokat csettintenek egy-egy pohár után, azután előkerülnek a hortobágyi kulacsok „viszünk kóstolóba a tisztelendő urnak“, bár hosszú az ut, könnyen kifolyhat az hazáig.

Itt a gyönyörű őszibarackok, a nemes szőlő, a göllát dinnye. Egész kis eibeszléseket rajzoltak bele a héjjába De mégis csak a bor itt a fő. Tizenöt dinárért a pompás nedűtől úgy berughat itt az ember, hogy no...

Hazai hangok az Alpési faluban

Mert hát szórakozni is kell egy kicsit, egész nap csak nem tudományoskodhat az ember. Azt mondják, tizenkét év óta nem volt ilyen jó napja az Angol Parknak. Alig mozduhat az ember. De talán éppen ez a jó. Itt is a vidék dominál. Akkorákat bukfenecznek a tapasztalatlan atyafiak jobbra-balra, hogy a pestiek hasukat fogják nevetükben. Ugratják őket, azok meg nekidühösködve újra karónak állnak s folyik a rég látott jó vidéki pénz.

Szinte egymás ölében ülnek az emberek, az ezreket befogadó Alpési Faluban. Meg kell hogy álljunk egy pillanatra itt az ajtóban, bizarr egy látvány az. Egymás mellett a fekete zsaket, a pirospruszlik, a dolmány, meg a lobogó gyolcsing. Izzad az óriási pincérsereg, ötven nyulnak egy pohár sör után.

Es szól a zene itt is, ott is, de hallgassuk csak... hiszen amott szerbül muzsikálnak! Első szempillantásra meglátszik, hogy amerikaiak. Alul szükülő nadrág, magassarku, amerikai cipő. Szerbül beszélnek, nekik muzsikál a zene. Odatornászom magam közelükbe. Sumadijai polgártársak, utban vannak hazafelé. Utközben meghallották, hogy Pesten ma nagy muri van, leszálltak hát szétnézni egy kicsit.

Érdekes, hogy allg ismerik az újabb szerb dalokat. De azért megérzik a melódiáról, csöndesen idogálva dünyögik a nótát. Kerekre

derül azonban a képük, amikor a zenekar belevág: „Ja sam mali radikál“ című nótába. Ugy látszik ezt még Amerikában is ismerik. Már szedelőzködnek is a székről, körbe fogóznak, kólót játszik a banda, táncolni egy kicsit.

Szívesen helyet szorítanak nekik, a különlegességre éhes pestiek. Azok meg járják a kólót, nagyokat kurjongatva. Csillogó szemmel vizsgálja őket mellettem egy árvalányhajás lobogó hortobágyi csikós.

Mutatóba küldött gyönyörű és fiatal felesége mellett üdögéltünk eddig hármában az asztalnál. Egyszerre felugrik a csikós, fokosát az asztalhoz támasztja, összecsapja a tenyerét „az anyjukat nekik“ és megindul a kólózók felé. No itt most baj lesz... ijedezek s megindulok feléjük békebirónak. De nem lett baj, odalép a csikós az összefogódzott táncolók elé, két tenyerét elől összeteszi, mintha fejest akarna ugrani, szétvágja a kört beléjük kapaszkodik és sarkantus csizmáját csárdásosan összevergetve elkezd táncolni vadul a kólót. Óriási taps, nógatom a menyecskeket, menjjen táncolni ő is. Nem kéreti magát kétszer. Lelkesen közrefogják a sumadijai polgártársak s megy a tánc örült tempóban, vagy negyedóraig.

Azután csárdásba csap át a zene, párokba szakadnak a táncolók és ime a csikós magára maradt, a menyecske az egyik kólózóval ropja már a csárdást. Nem busul a csikós, két kezével a fejéhez kap, férevágja árvalányhajás süvegét és művészi cifrázással folytatja a csárdást — egymagában.

Vége a táncnak. Az egyik amerikánusnak ugylátszik tetszik az ügy. Osszetolják a két asztalt. Az a honfitárs, aki a menyecskevel csárdásozott odahívja a pincért. Kezével olyan mozdulatot tesz, mintha legyet fogna. Ez pincérnyelven azt jelenti: Mindenkienek egy pohárral az én kontómra.

Hazafelé a lámpafénynél olvasom az újságot. A Népszövetség nem tudom hányadik lefégyverezési albizottságát összehívó bizottság van alakulóban. Sok pénz, rengeteg sok pénz meddő munkáért.

Talán inkább jobb volna mindenütt egy-egy ilyen kóló-csárdás bizottságot alakítani. Kevesebb kerül és biztos eredménnyel jár. Mert, hogy a sumadiak, meg a csikós ott az Alpési Faluban megkötnék az biztonsági szerződést, az egészen bizonyos. Már meg is köölték, sőt talán még most is ott ülnek áldomást inni. (a. d.)

Gajda volt tábornokot összeesküvéssel vádolják

Prágából jelentik: A szenzációs Gajda-ügy második fázisához érkezett. A fassistaellenes körök Gajdát minden módon lehetlenné akarják tenni és föltétlenül ki szeretnék kényszeríteni degradálását. A prágai ügyészségen bizalmas feljelentést tettek, amelyben Gajdát összeesküvéssel vádolják és tanukat neveznek meg, akik igazolják, hogy Gajda forradalmat készít elő.

A rendőrség a följelentés alapján megkezdte a nyomozást. A prágai Lidove Noviny ebből az alkalomból felemlíti azt az affért, amelynek kapcsán Gajda tábornok tervezett jugoszláviai látogatását visszautasították a szerb katonai fórumok.

TÜKÖRGYÁRUNKAT

137 FUTOIKIPUT 137

szám alá
(Villamos megálló)
helyeztük át.

VITRUM TÜKÖRGYÁR

≡ NOVISAD ≡
Telefon 407.
718-1-0

BÖRÖVEK

NŐI KÉZITÁSKÁK

UTIKOFFEREK és NECESSAIREK

a legnagyobb választékban a legjobb minőségben — olcsóbb mint bárhol — kaphatók

F. DIETRICH-nél, NOVISAD, Kr. Petra 30.
Minden e szakmába vágó javítások elfogadtatnak.
Nagyban! Kicsinyben!



FEKETE LAJOS:

Álmodott az Ember

Mint az istenverés, olyan borúsán ért utól az este, az este, egy régi-régi uton. Fagyosan és szigoruan bámultak rám a csillagok s én megátalkodottságom hideg közönyével a csipős esti szélnek feszíteltem a homlokom. —

Az utjelző köveken fázós, gubbasztó gondmadarak ültek, feketén ültek és én bolygó utamat rótam.

Igás életbe fáradt húnyó tanyákat láttam barnulni messzi jegenyék közt. A jegenyék, mint csupasz, fekete karok, úgy meredeztek az égbe. Az égbe meredtek és aljokban tunya kis gunyhók rongyain meggyötörtien álmodott az Ember.

Távol, kuszált erdők rőt üstökére vörösen gurult a hold. Szél is támadt. Kutya üvöltött s az égen, száz villámos felhő valcerolt.

A mezőn valami lázadt, rémek ébredtek a kukorinásban, míg lebukott fővel, a buzakeresztek garmadarakó parasztkéz után kiabáltak.

De a tunya tanyákon meggyötörtien, bús, lázadatlanul álmodott az Ember...

S reám, mint az istenverés olyan borúsán szitált az Este. És fáradtan visszautamat a városnak vettem s szapora szitkokat szórtam a mögöttem maradt Éjszakára.

1926. Augusztus 22. Vasárnap

Római katolikus: *Timót.* Protestáns: *Menyhért.* Görög keleti: (aug. 9.) *Mátyás.* A nap kel reggel 5 óra 4 perckor nyugszik 19 óra 1 perckor. A hold kel 18 óra 48 perckor, nyugszik 3 óra 9 perckor. Nemzeti Színház: A bajadér. Apolló mozi: A féltékenység.

Időjárás! (A petrovaradin! katonai meteorológiai állomás jelentése). Szép idő csak Lombardiában és a Balkán déli részén volt. A hőmérséklet nyugaton emelkedett, keleten keveset csökkent.

Időjárás: Hazánk északi részein borús lesz, délen derült. A szelek gyengülnek. A hőmérséklet délen emelkedni fog, északon nem fog nagyon változni. Noviszádon nagyrészt szép idő várható, átmeneti felhőzettel, 18—29 °C hőmérséklettel.

— **A közlekedésügyi miniszter a horvát tengerparton.** Jovanovics Vasza közlekedésügyi miniszter tegnap Susákra érkezett, ahonnan végigutazza az egész horvát tengerpartot és Dalmáciát Kotorig. A miniszter a tenger melléki forgalmat fogja inspiciálni. Utjában elkísérik Kosutics Ágost államtitkár és néhány szakreferens. Splitben a tengerközi forgalom igazgatója csatlakoztak a miniszterhez.

— **Beiratások** a beltéri elemi fiú iskolába szeptember 1, 2, 3-án délelőtt 8-tól 11-ig.

— **A csehszlovák hadi akadémia növendékei a király előtt.** A csehszlovák hadi akadémia tisztjei, akik ezidőszent tanulmányuton vannak Jugoszláviában, tegnap audiencián jelentek meg a királynál Blédben. Jamais tábornok, az akadémia instruktora üdvözlő beszédet intézett a királyhoz, majd bemutatta a cseh tiszteket. A király igen szívélyesen fogadta az akadémia tisztjeit és hosszabb ideig elbeszélgetett velük. Ez alkalommal az uralkodó Jamais tábornoknak a Szent Száva rend II. osztályát, Mezla ezredesnek a Fehér Sas rend harmadik osztályát és az akadémia hallgatóinak a Szent Száva rend V. osztályát adományozta. A cseh tiszték kihallgatásán megjelentek többek között Hadzsics tábornok főhadsegéd, Trifunovics hadügyminiszter és Angyelkovics Voja ezredes kabinetfőnök.

— **A Magyar-ucca kövezése.** Tegnap délelőtt bontották fel a városháza kis tanácstermében a Magyar-ucca, Mátyás király-ucca és a Vasuti fasor kövezésére beérkezett ajánlatokat. Összesen négy ajánlat érkezett be, még pedig az eddigi vállalkozók: ing. Frank Mihály és ing. Szolarovics, továbbá a noviszádi Guttmann és Frank cég, továbbá a zagrebi Asphalt r.-t. részéről. A legkedvezőbb ajánlatokat a volt vállalkozók, Frank Mihály és Szolarovics mérnökök adták be. Így a tanács azt fogja javasolni a legközelebbi közgyűlésen, hogy ezt a két ajánlatot fogadja el.

— **Adomány a telepiek részére.** A Darányi-telepek részére Szikora József és neje 150 dinárt adományozott. Eddigi gyűjtésünk Dinár 16.102.60 para.

— **Lütze Rudolf cipőraktára** most: Trg Oslobođenja 2. sz. (Főtér) a Srpska Matica házában van.

BUTOR RÉSZLETFIZETÉSRE

ATLAS D. D. BUTOR és FAÁRUGYÁRBAN Novisad, Sumadijska u. 10. (A Hal-téren túl.)

Vasárnap, 1926. aug. 22-én 15 órakor országos evezősverseny a Dunán a vasuti hid és a strandfürdő közötti uton. Belépti díj: Dinár 12.— Utirány: Örmény ucca (Cara Lazara) a vasuti hid alatt. A tiszta jövedelem egy része a Vörös Kereszt javára. Jegyek kaphatók Gjorgje Ivković fióktüzetében Kr. Petra 28. és a Putnik menetjegy irodában Kr. Alexandra 20.

— **Noviszádi köztisztaság.** A Carinska-utca lakói a napokban kellemetlen felfedezésre ébredtek, amely penetráns büz alakjában nyilvánult a jobb sorsra érdemes ucca lakói között. Az orrfacsarító illat eredete csakhamar nyilvánvalóvá lett, amennyiben megállapítást nyert, hogy a Carinska-utca és a Futaki-ut sarkán levő ház tulajdonosa a ház ürülékét a csatornán át az uccára vezeti. A piszok már napok óta szaporodik és a bacillusok egész légióját termeli, eltekintve attól, hogy illata az egész uccát megfertőzi. Ha van valamilyen fórum, amelynek kompetenciája alá tartozik a köztisztaság, azonnali intézkedést kérünk.

— **Négy dinárért harminc nap.** A noviszádi törvényszék még 1924. június 10-én harminc napi elzárásra ítélte Kozarcsics Száva pastaszolgát, mert 1923. október 29-én a noviszádi póstán felbontott egy levelet és abból négy dinárt kivett. Az ítéletet tegnap jóváhagyta a noviszádi feljebbviteli bíróság és így az jogerőssé vált.

— **A turistatársaság tagjainak figyelmébe.** A Fruskagora turistatársaság tagjai a Dietzgen Imre és fiai cégnél az alumínium turista felszerelési tárgyak vásárlásánál 15 százalékos engedményt kapnak. A Száva Kisevics cégnél pedig az alumínium tárgyakat kivéve a többi turista felszerelési tárgyak vásárlásánál kapnak 10 százalékos engedményt.

Magyar uccai lakó dala

Árok is van, godör is van,
Katlan is van, vödör is van.
De pihen a lapát, csdkány,
Szurok, kátrány;
A lakósokra ez hdtmány.

Aszongya a statisztika:
Hegyet mászunk, testet edzve,
S egy szép estve
Nyakig esünk az uttestbe.

— **Táncestély haladóknak** Nemes táncintézetében (Céllövölde) vasárnap este 8—11-ig. Karmester Ladányi. Kedvező idő esetén a kerthelyiségben.

— **Nyolc nap óta állanak éhségstrájkban a nagyváradi munkásvezérek a kolozsvári hadbírószághoz.** Kolozsvárról jelentik: A múlt hét elején a nagyváradi állambiztonsági hivatal, illetve a katonai hatóságok letartóztatják a nagyváradi munkásvezérek vezetőit. A letartóztatás okáról semmit sem közöltek velük, egyidőben lefoglalták munkásvezérek és szigorú fedezet mellett átkísérték őket a kolozsvári hadtest hadbírószághoz a fogházába. A munkásvezérek kihallgatásukat sürgették és kérték, hogy közöljék vele letartóztatásuk okát. Erre állítólag kielégítő választ nem kaptak, mire éhségstrájkba kezdtek. Nyolc nap óta sem ételt, sem italt nem vesznek magukhoz. Az éhségstrájkoló munkásvezérek a következők: Bukova Ferenc, a nagyváradi munkásvezérek titkára, Ulmann Sándor a kulturbizottság elnöke, Almási Sándor és Sándor József, a vasmunkások szakszervezetének vezetői, Székely Ferenc és Fodor Kató szaktanácsi tagok. A letartóztatott munkásvezérek állapota ma már aggasztó. A letartóztatás okáról semmi bizonyosat nem lehet tudni.

— **Eljegyzés.** Juhász Klára Senta és Tóth József Noviszád jegyesek.

— **Palace Hotel Lisanj, Novi Vinodol.** A jugoszláv riviera gyöngye a kiesfekvésű Novi Vinodol, amely elegáns szállodával, pompás villáival a jugoszláv tengerpart legnépszerűbb fürdőhelye. A „Lisanj” Palace szálloda teljes üzemben van s egész éven át nyitva marad. Nyolcvan gyönyörű, a legpazarabb eleganciával berendezett szoba, kilátással a tengerre és Krk szigetére, minden szobában melegvíz, villanyvilágítás, loggia, pazar kényelem! Óriási társalgók, táncterem, szinpad, kerti terraszok, fenyvespark, saját tengeri fürdő, homokstrand! Szoba és penzió árak 75 dinártól felfelé. Szőlőkura. Üdülőknek és pihenni vágyóknak nélkülözhetetlen.

— **Rudolf Valentino a halállal vívódik.** Newyorki jeleutések szerint Valentino Rudolf, a híres amerikai moziszinész súlyos vakbélgyulladásban betegedett meg. Az orvosok azonnal műtétet hajtottak végre rajta, amely azonban nem járt eredménnyel. Valentin a halállal vívódik.

— **A berlin-kölni vasuti katasztrófának eddig 26 halottja van.** Jelentettük a napokban, hogy a Berlin-kölni gyorsvonatot borzalmas katasztrófa érte. A mentési munkálatok közben, amelyek már 2 napja tartanak, eddig 26 halottat húztak ki a romok alól. Valószínű, hogy az áldozatok száma még emelkedni fog.

— **Baleset a postaigazgatóság épületében.** A noviszádi postaigazgatóság udvarában egy kutakna van, amely korhadt deszkaföldelével van csak ellátva. Tegnap Szöke Antal, postaigazgatósági altiszt átment az udvaron és belezuhant a hat és fél méter mély aknába. Szöke Antal rendkívül súlyos belső sérüléseket szenvedett. Lakásán ápolják.

Az előszezon nagy slágere az Apollóban aug. 22-én:

Féltékenység

Hatalmas attrakció 6 felvonásban. Főszerepben: **Lya de Putti és Werner Krauss.**

SPORT

Az Európa uszóbajnokság

Háromezer főnyi közönség előtt folytatták tegnap az Európa uszóbajnokságokat. A százméteres hátuszás I. előfutama: 1. (holtversenyben) Bartha és Lunde (svéd) 1:17 mp. 3. Treuschel 1:19 mp. 4. Polli (olasz) 1:21 8.

II. előfutam: 1. Bicskei 1:16 8 mp. 2. Fröhlich 1:17 4 mp. 3. Dvorzak (osztrák) 1:18 mp.

A ma délutáni döntőben tehát Bartha, Lunde, Fröhlich, Treuschel, Bicskei és Dvorzak indulnak.

400 méteres döntő: 1. Arne Borg 5:04 2. Heinrich 5:21 6. 3. Berges 5:25 6. 4. Fehér 5:33 8. 5. Wanné 5:34 6. 6. Antos (cseh), 7. Koutek (cseh).

Vízpolo: Svédország—Belgium 3:3, 3:1.

Műugrás: I. előfutam. 1. Mund (német) 181 10 pont, 2. Staudinger (osztrák) 151 48, 3. Knight (angol) 131 68.

II. előfutam 1. Lechman 182 04, 2. Arnold 155 74, 3. Balás (cseh) 153 66, 4. Vajda 151 62.

Az olimpiai alap javára rendezendő futbalmérkőzések sorrendje. Aug. 29-én: *Noviszád:* reggel 9 órakor Vojvodina—NAK, délután 3 órakor Makabi—ZsAK; délután 5 órakor Radnicski—PAK. *Sabac:* Macsva—Srbija. *Indjija:* Konkordia—Omladina. *Mitrovica:* Gradjanski—Sparta (Ruma). A klubtagok tartoznak a mérkőzések lejátszása után a jövedelmet azonnal a zsupa vezetőségének átutaltatni. Novisadon a mérkőzések a Karagyorgye-pályán fognak lefolyni. Ügyeletes tagok: délelőtt Simonovics B., délután Spasics Boskó.

Evezés

A noviszádi nagy regatta, melyet páratlanul nagy előkészület és lázas munka előzött meg, ma d. u. a Strand és a vashid közötti szakaszon 3 órakor veszi kezdetét.

A „Danubius” versenyrendezésének Cunard beogradi angol követ sürgönyileg bejelentette a versenyen való megjelenését, ami a noviszádi notabilitásokkal együtt a mai sporteseményt társadalmi ünneppé avatja.

A verseny programja a következő:

I. 13 óra: Palánkos négyes verseny kormányossal, Cunard angol követ serlegéért. Indulnak: 1. Danubius, N. Sad. 2. Beograd I, 3. Vukovár. 4. Zagreb. 5. Beograd II. védő: Danubius, N. Sad. Legénység: Filipán, Tisov, Srizsevszki, Stengl korm. Gavrilovics.

II. 15 óra 20 p.: Palánkos kettes kormányossal. Indulnak: 1. Guszár, Split. II. Beograd. III. Noviszád, Danubius. Legénység: Zsivojnovics, Petrovics. Korm. Totovics.

III. 15 óra 40 p.: Palánkos skiff: Indulnak: 1. Beograd. 2. Vukovár. N. Sad, Danubius, Dr. Zdenko Krno.

IV. 16 óra 20 p.: Egyes verseny, (skiff) országos bajnokság, Beograd serlegéért: 1. Zagreb. 2. Beograd. 3. N. Sad, Danubius. Stengl Károly, védő Zagreb.

V. 16 óra: Palánkos négyes kormányossal az országos bajnokságért és Beograd város serlegéért. Indulnak: 1. Guszár, Split. 2. Zagreb, védő: Guszár, Split.

VI. 16 óra 20 p.: Palánkos négyes kormányossal az országos bajnokságért. Indulnak: 1. Beograd. 2. Noviszád. Legénység: Dombi, Persics, Tisov, Bájics.

VII. 17 óra: Doubl scoule verseny, országos bajnokság, a hadügyminiszter serlegéért. Indulnak: 1. Beograd. 2. Zagreb, védő: Zagreb.

VIII. 17 óra 40 p.: Négy evezős kormányossal a Dunaflorella tagjai részére, jugoszláv evezőszövetség díjért. Indulnak: „Vardar” és a „Dráva” monitor. 2—2 csónakkal.

IX. 17 óra 50 p.: Double scoule kormányossal, a hadügyminiszter serlegéért. Indulnak: 1. Zagreb. 2. Noviszád, Danubius. Filipán, Dombi.

X. 18 óra: Nyolcevezős, országos bajnokság, a királyné Öfelsége serlegéért. Indulnak: 1. Beograd. 2. Guszár, Split, védő: Guszár, Split.

XI. 18 óra 20 p.: Palánkos négyes főiskolai és középiskolai hallgatók részére, Noviszád város serlegéért. 3 ind. A versenytávja 2000 méter, míg a Dunaflorella 1000 méteren versenyez.

Versenypozíció

Az „Achilles” kerékpáregylet 1926 szeptember 12-én, vasárnap délután 3 órai kezdettel országúti kerékpár- és motorkerékpárversenyt rendez:

1. Megnyitóverseny. 2000 méter (az ifjúsági versenyzők kivételével minden versenyző indulhat).

2. Noviszád országúti bajnoksága, 82 kilométer táv. Noviszád—Palánka és vissza (mint előbb).

3. Kezdek versenye. 6000 méter (indulhat, aki díjat még nem nyert).

4. Női verseny. 6000 méter.

5. 1000 méteres sprint.

6. Országúti motorverseny. 30 kilométer (bármilyen géppel).

Csak a szövetségbe lépett egyesület tagjai indulhatnak. Díjazás: nagy ezüst, kis ezüst, bronz. Bajnokság nagy és kis ezüst koszorúval, nagy bronz. Nevezési díj nincsen, nevezési határidő szept. 12., déli 12 óra.

Látta és jóváhagyta 1926 aug. 21-én a szövetség nevében avval a közléssel, hogy a versenyre Polyakovics Dezső szövetségi sportkapitány van hivatalosan kiküldve és hogy szeptember 12-én délelőtt 10 órakor tartja a szövetség első ülését az Achilles hivatalos helyiségében. Az ülésre a tisztikar és minden egyesület két kiküldöttje hivatalos, akik meghatározással látandók el. Esetleges panaszok vagy indítványok szeptember 10-ig írásban nyújtandók be Lappy Vilmos titkárhoz, Noviszád.

Rádnicski klubhírek. Rádnicski ifjúsági—ZsAK I. B. mérkőzés délelőtt 9 órakor a kórház mögötti pályán, kérem a játékosok pontos megjelenését. Az I. B. csapat délután 1 órakor indul a Buza-térről Temerinbe. Nikolics, Sebők, Szakács, Fritzman, Bányi, Fodor, Horváth I., Serbec, Polacsek, Gruics, Weisz, Ferenci. A Törpe csapat az OSKV Törpecsapat-tal játszik előmérkőzést délután 3 órakor. 4 órakor Rádnicski—Makkabi tréningmérkőzés. A Karagyorgye-sporttelepen fél 4 órakor a következő játékosok pontosan jelenjenek meg: Mondovics, Hacker, Rozsics, Grünberg, Valent, Bural, Spitzer, Horváth, Breznik, Mandics, Hauser. — Intéző.

A Bata-gyár futbalcsapata, mely a gyár munkásaiból alakult, vasárnap Zagrebban a HASK ellen játszik.

IRODALOM

SZÁNTÓ RÓBERT:

A próféta szerelme

— elbeszélések —

A művészi címlappal díszített könyv a novivrbasi Tipographia nyomása, minden subotici könyvkereskedésben megrendelhető.

Ritka szorgalomról és gazdag gondolatvilágról tanuskodik Szántó Róbert szubotici lelkész és író most megjelent és huszonkét novellát egybefoglaló könyve.

Ezek az írások nem csak vajdasági irodalmi viszonylatban érdemelnek dicséretet és megbecsülést, hanem minden provinciális sikerértékét túlszárnyalják.

Széphanu nekibátorodás ez a néhány kis elbeszélés, akarat és tartalmas, tisztességes írói munka. Finom és színes toll. Kimélyült,

filozófikus életigazságok bontakoznak ki egyszerű mondanivalójában. Ezzel a kötetével Szántó Róbert megérdemli azt a keserű magyar dicsőséget, hogy: magyar író.

Eredeti a könyv ajánlása:

„Hitvesemnek, aki a magyar lelkek közönyének ugarán sohase engedett elcsüggedni.” — Ez a néhány sor amellel szól, hogy Szántó Róbert jól tudta, minek indítja a könyvét. Éppen ezért érdemel meg minden dicséretet s az olvasóközönség részéről pedig minden figyelmet Szántó Róbert elbeszélő könyve, mert ezzel a szépstilusu néhány novellával a magyar nemtörődömség kemény faait is bontogatni látszik.

Fekete Lajos.

KÖZGAZDASÁG

Komlótermelők szövetkezete Noviszádon. A komlótermelők régi vágya, hogy érdekeik megvédése céljából egyesületbe tömörüljenek. Most Gerich István és Petrovics Milos dr. volt noviszádi főszolgabíró vették kezükbe az ügyet és keddre, augusztus 24-ére délután 3 órára Noviszádra összehívták a komlótermelőket. A konferencián megvitatják, hogy milyen formában egyesüljenek. Az egyesület célja a komlótermelés előmozdítása, szakszerű kezelése és a komlótermelők érdekeinek minden irányban való megvédése. A konferencia, mint értesülünk, a noviszádi tőzsdeigazgatóság beleegyezésével a tőzsde helyiségeiben fog összeülni.

TŐZSDE

Augusztus 21	Zürich zárlat	Beograd zárlat	Zagreb zárlat	Newyork zárlat
Beograd	9.12	—	—	176 75
Zürich	—	1096 25	1096 75	1932.—
Newyork	517 50	56 59	56 62	—
London	25.15	275 50	275 65	485 7/8
Páris	14.87	162.—	163.—	287 50
Milano	16.97	168.—	187 75	328 50
Prága	15.32	—	—	296 25
Berlin	123 20	—	—	—
Budapest	72.30	—	—	—
Brüsszel	14 25	—	—	276.—
Bécs	73 10	—	—	—
Bukarest	2 41	—	—	—
Amsterdam	207 55	—	—	4010.—
Szófia	3 73	—	—	—
Krisztiania	—	—	—	—
Szaloniki	—	—	—	—
Stockholm	—	—	—	—

Chicago terménytőzsde

1926 augusztus 21, 20 óra

Buza	Tengeri
Szeptember . . . 136. ³ / ₈	Szeptember . . . 78. ³ / ₈
December . . . 140. ¹ / ₈	December . . . 84.—
Május . . . 144. ⁵ / ₈	Május . . . 89.75

Irányzat: buza, tengeri bizonytalan (AVALA)

Novisadi terménytőzsde

1926 augusztus 21. (Hivatalos jegyzések)

Buza, bácskai 252 50—260 (3 vagon), bácskai új, 76—77 kg. 2 százalékos d. k. 261 50 (1 vagon), bácskai új ráfizetés nélkül 270 (1 vagon), bánáti új 76 kg. 3 százalékos Bega d. k. 265 (1 vagon). Zab, bácskai d. k. 140 (1 vagon). Tengeri, bácskai d. k. 170 (2 vagon), bácskai franko B. Brod d. k. 190 (1 vagon). Llszt, bácskainullás bázis komb. 450 (1 vagon), bácskai nullás komb. franko Beograd d. k. 460 (1 vagon), bácskai 7. sz. kenyérliszt d. k. 170 (1 vagon). Buzakorpa, bácskai finom jutazsákban d. k. 110 (3 vagon). Irányzat: kellemesebb.

Szerkesztésért és kiadásért felel:

TOMÁN SÁNDOR

Kiadó: „DÉLBÁCSKA” lapkiadóvállalat

NOVI-VINODOL

A JUGOSZLÁV RIVIERA GYÖNGYE

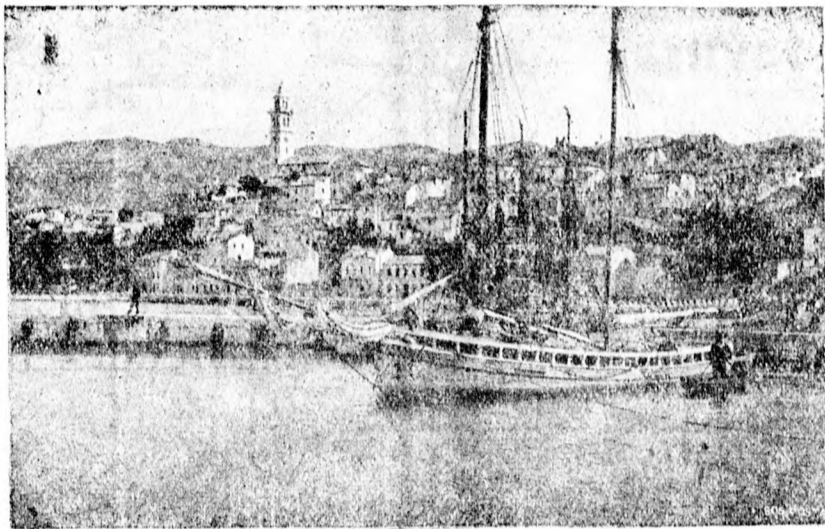
Az idei fűrdőszezonnak némi politikai mellékíze volt s ennek a körülménynek köszönheti az idáig talán kis-mostohán kezelt horvát tengerpart, hogy a külföldiek szinte tömegekben árasztották el az Adria partjait. Az ismert német-olasz konfliktus miatt ugyanis a németek bojkottmozgalmat indítottak Olaszország ellen s azt olyan alaposan és nagyszerű szervezőképességgel hajtották végre, hogy még Abbáziát is, amely pedig inkább német és magyar mint olasz, messze elkerülték. Így azután a vadregényes és a természet minden szépségével és buja faunájával ellátott horvát riviera rekord látogatókat könnyelhetett el. A németek mellett a magyarok is inkább a horvát tengerpart felé vonzódtak, ahol annak idején a magyar gavalléria közmondássá vált s ha a belügy-minisztérium államvédelmi osztálya nem támaszt nehézségeket a beutazási engedélyek körül, a magyarok az idén is

Josip a szimpatikus és népszerű horvát dzsentrifő vezetője alatt áll,

A szálloda nagyszabású üzeme kifogástalanul működik. Ez természetesen elsősorban Tudja Josip érdeme, de a vezetés körüli teendők Katz Vladimir

fűrdözők kényelmét szolgálják. Az uszók a nagy szállodai fűrdőtelepen találnak szórakozást, ahol különben minden dél előtt nagyszerű zenekar szórakoztatja a közönséget Malvics zongoraművész közreműködésével. A fűrdőbizottság minden tekintetben azon fáradozik, hogy a közönség összes igényeit kielégítse, azokét is, akik privát villákban laknak, vagy a városkában szerényebb igényekkel is megelégszenek. E tekintetben Mikulicsics Kuzma a bizottság elnöke és Mrzljak Miroszlav a bizottság titkárja kizárólag a közönség érdekeinek szentelik idejüket és munkakedvüket. Csak a minap nyitották meg a fűrdőtelep tennispályáit, amelyet tekintélyes költségekkel rendeztek be. A nagyszerű sportpálya különben Dorcsics Milán és Serman Andrija dr. érdemeit hirdeti, akik lankadatlan buzgalommal

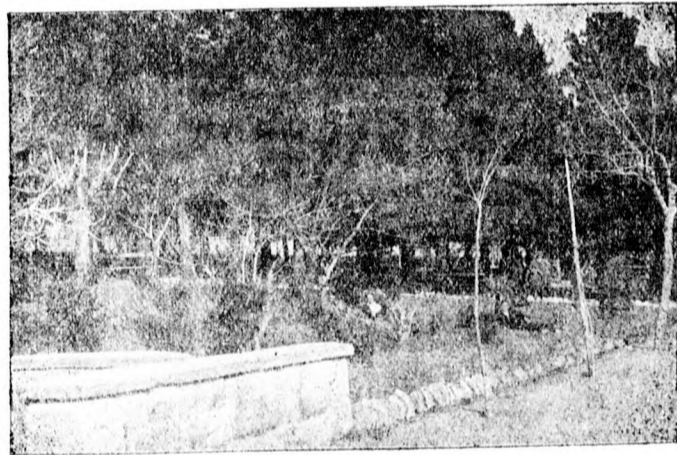
fáradoztak a telep modern berendezésén. A szálloda nagytermében esténként hangversenyek és színelőadások szóra-



Novi kikötője



A „Palace Hotel Lisanj” fűrdőtelepe



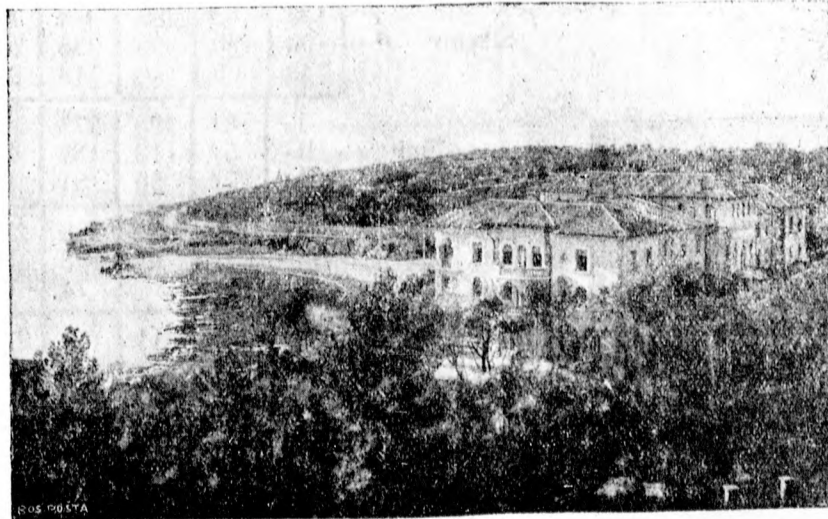
Parkrészlet Novi-Vinodolban

ezerszámra a horvát tengerpartot résziesítették volna előnyben.

Végigutaztuk az egész horvát és dalmát tengerpartot s ezuttal a csodás szépségű Novi-Vinodolban alapodtunk meg, amely az utóbbi években mondain fűrdőhellyé alakult. Közvetlenül Cirkvenica és Selce mellett, a senji vonalon terül el a természet ezen csodás városkája, pompás strandjával, fűrdő és villatelepével és gyönyörű kilátásával a hatalmas Velebit hegységre, a tengerre és a szemben levő Krk szigetre. A régi város ezeréves multja a horvát dinasztia műremekeivel ékeskedve nagyszerű ellentét a modern fűrdőtelep pezsgő életéhez. A jadráni fűrdőhelyek szövetkezete helyesen kalkulált, amikor ide építette a horvát tengerpart legmodernebb és legpazarabbul berendezett szállodáját a Palace Hotel Lisanjt, amely ezidőszert Tudja

lace Hotel Lisanj” egyik dependenciája a „San Marino” szálloda, amely a pihenni vágyók legkellemesebb otthona. A nagyüzem mindenről gondoskodik,

koztatják a közönséget, kirándulásokról pedig a „Jadranska plovidba” gondoskodik, amely hetenként kétszer a „Triglav” szalonhajóval kirándulásokat rendez Baszkára, Rábra, Vrbnikra, Malinskára és Abbáziába, ahová a kirándulók minden igazolvány és utlevél nélkül eljuthatnak. Az őszi idényre a fűrdőtelep nagy meglepetésekről kíván gondoskodni s a közönség érdeklődése máris felülmulja a várakozásokat. Tömegesen érkeznek szobarendelések Németországból, Ausztriából, Magyarországból, sőt Amerikából is. A vajdasági magyarok látogatására is számítanak, mert a vajdasági magyar közhit szerint a legjobb és legkellemesebb vendég, igazi gavallér, aki nem üti fogához a garast, ha szórakozni kíván. Pedig a tartózkodás költségei igen mérsékeltek s még a pazar eleganciájú „Lisanj” szállodákban is már napi 75 dinárt kell kapni teljes ellátást és lakást. K. A.



A „Palace Hotel Lisanj” homokstrandja

amit a mai modern kényelem egyáltalában nyújthat. Az óriási plázsok, a kristálytisza tenger homokstrandjával a

NOVI-VINODOL

A jugoszláv tengerpart gyöngye

KLIMATIKUS GYÓGYHELY

Egész éven át nyitva. - Tengeri, homok és légfürdők október végéig. - Három elegáns szálloda: Palace Hotel Lisanj, San Marino és Szlavuly. - A legkényesebb igényeket is kielégítő kényelem. Villák, nyaralók, magánpenziók.

MÉRSÉKELT ÁRAK!

Őszi időnyben: szállókura.

Fölvilágosításokkal szolgál:
Fürdőbizottság (Lječilišno povjerenstvo)
Novi Vinodolski

Hotel Jadran

Sušak

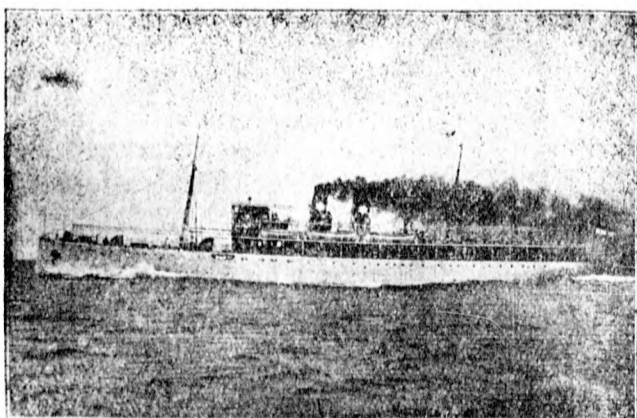
Elsőrendű, pazar eleganciával berendezett szálloda, közvetlenül a tengerpart mellett. Ötven elegánsan berendezett szoba terasszal.

Kérjen prospektust!

JADRANSKA PLOVIDBA D. D. SUŠAK

SZEMÉLYDIJZABÁS A SUŠAK-KOTORI GYORSVONALON.

	Rab	Šibenik	Split	Hvar	Korčula	Gruž	Erečnovi	Kotor	
Sušak	I	120	270	285	330	384	453	504	558
	II	80	180	190	220	256	302	336	372
	III	40	90	95	110	128	151	168	186
Rab	I	240	270	324	366	429	480	540	
	II	160	180	216	244	286	320	360	
	III	80	90	108	122	143	160	180	
Šibenik	I	135	195	288	354	399	435		
	II	90	130	192	236	266	290		
	III	45	65	96	118	133	145		
Split	I	81	168	273	303	330			
	II	54	112	182	202	220			
	III	27	56	91	101	110			
Hvar	I	108	222	279	294				
	II	72	148	186	196				
	III	36	74	93	98				
Korčula	I	150	222	246					
	II	100	148	164					
	III	50	74	82					
Gruž	I	108	150						
	II	72	100						
	III	36	50						
Erečnovi	I	54							
	II	36							
	III	18							



„Karagyorgye“ luxushajó

A DUNA VIZÁLLASA

Augusztus 14-én	— —	606
Augusztus 15-én	— —	608
Augusztus 16-án	— —	608
Augusztus 17-én	— —	610
Augusztus 18-án	— —	610
Augusztus 19-én	— —	608
Augusztus 20-án	— —	606
Augusztus 21-én	— —	602

APRÓ HIRDETESEK

NOVISADI ATLETIKAI KLUB pályaeépítő bizottsága pályázatot hirdet pályaépítési feladatok megvalósítására. Szerkesztői feladatok megvalósítására Czervész Antal elnök úrnál (Futoski put 70. szám) 736-1

KÉSZPÉNZÉRT veszek 3-5 szobas magányos házat a szükséges mellék-helyiségekkel, lehetőleg a belvárosban. Ajánlatokat kérek e lap kiadóhivatalába „Készpénz” jellegre. Öngyökök kizárva. 734-1-2

KÉT-HÁROM fű vagy leánytanuló teljes ellátásra felvételt. Željeznička (Petőfi) u. 24. 713-1-3

EGY ÜGYES fiatal jó vegyes munkás állandó munkára felvételt. Majsai, Dudarska u. 9. 756-1-2

ISKOLAI TANULÓK teljes ellátásra felvételt. Ke. lő felügyelet és ellenőrzés a tanulásban. Egy leány is nyerhet ellátást zongora használatát. Kempl tanár, Grobljanska ul. 10. 739-1-4

Különb. BUTOROK, teknő, dézsa, mosógép, nagy mangorló, kályha, nagy ládák, üstök, hálópólya, polcok, üvegek, háztartási cikkek stb. eladók Temerini u. 6. 746-1

Egy MŰHELYNEK vagy raktárnak alkalmas uccai helyiség és egy pinchehelyiség kiadó. Cim: Parnogmlina ul. 8. 744-1

BUTOROZOTT SZOBA azonnal kiadó Safarikova ul. 26. Bejárat Cetinjnska (Lenau) ul. 1. 751-1

ELSŐRENDŰ kosztos-helyen felvételt 1-2 fű vagy leány. Cim a „Delbacska” kiadóiban. 748-1-2

HIRDETESEK

PLISSÉ-GOUVRÉ üzletek berendezését, mindenfajta sablon készítését (harlekint is) elvállalom.

Fried Elemér, Budapest, VIII., Szerdahelyi u. 1, I. 15.

Géphimzönöt

állandó munkára felvesz

NAGYFEJEŐ

kézimunkaüzlete, Jevrejska ul. 9. sz. 758-1-2

Vállalok: könyvlektetést, mérlegkészítést, elhanyagolt könyvek rendezését, a könyvtár gyakorlati tanítását, peres ügyekben könyvszakértői munkákat, óráknyelvést. Borbély L. magán és bírósági könyvszakértő. Póstafoók 75. 1-0

Tanuló leányok

azonnal felvételt Elizek Lajos női divattermébe, Gajeva (Könyök) ucca 7.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy ma vasárnap, augusztus 22-én nagy

TÁNCMULATSÁGOT

rendezek, mely alkalommal a jóhírnevű Tandori-zenekar fogja szórakoztatni t. vendégeimet, elsőrendű ételek és italokról gondoskodva, szíves pártfogásukat kérve, vagyok tisztelettel

Szathmáry Lajos, vendéglős

Jovan Aranyijeva (Damjanich) ucca 19. szám.

Üzletmegnyitás!

Tisztelettel értesitem a környékbeli vásárló közönséget, hogy a **Lövész ucca 47. szám** alatti Bauer-féle házban

fűszer- és vegyesáru-kereskedést

nyitottam. Raktáron tartom az összes e szakmába vágó cikkeket a legolcsóbb napi árak mellett.

Szíves pártfogást kér:

Siposs Károly.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a 710-1

Dorjót-féle borbélyüzletet

Kr. Petra ul. 30. szám alatt

a mai napon átvettem és kérem az eddigi n. b. vendégeimet épügy, mint a Dorjót-féle üzlet vendégeit, hogy továbbra is támogatni szíveskedjenek.

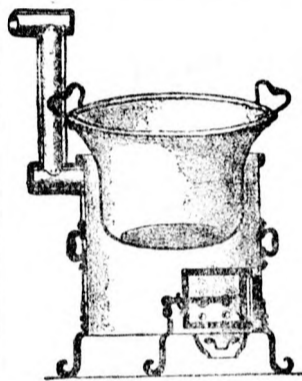
A n. é. közönség gyors és pontos kiszolgálását biztosítva, vagyok kiváló tisztelettel

Weisz István, borbély és fodrász.

Vilics inspektor

háza kiadó.

Skopljanska ul. 8.



753-2x

Novisad, Kisačka ulica 32.

A Vojvodina legnagyobb rézműhelye és legmodernebb pálinkafőző üstök, rézüstök, üstházak valamint különféle feldolgozott rézárak lerakata. Megrendelés szerint készít mindennemű vörösréz cikkeket házi és ipari használatra. — Igen szolid kivitel, mérsékelt árak!

VASA MALOČIĆ

2 szobás lakást

keresek november 1-ére. Megkeresések:

Özv. Feidl Alajosné-nál

Novisad, Petra Zrinjskog ulica 58.

Ugyanott egy különbejárati

butorozott szoba is kiadó.

Butorozott szoba

fürdőhasználattal intelligens urnak kiadó. Esetleg jobb családból való **diákok** teljes ellátással felvételt.

Léderer, Novisad Liman, Lisić-villa. 755-1

ZONGORÁK és PIANINOK

elsőrangú gyártmány nagy választékban

TRUPPEL BÉLA

hangszerkészítőnél Novi Sad,

Dunavska ulica 17. és Željeznička ulica 31.



Nagy raktár mindentéle hangszerekben, gramofonok s gramofon-lemezekben, ugyszintén bel- és külföldi quintiszta hurokban. Eladás nagyban és kicsinyben. — javításokat és hangolásokat elvállal

Lawn tennis rakett eladás és rakettjavítás

Pénzt és időt takarít meg,

ha szükségleteit, u. m. autórugók, hintók, steier kocsik, valamint lovasalások stb. L. Musičkog (Jenő herceg) u. 1. szám alatti műhelyemben készítteti el. Becserétek régi kocsialkatrészeket újakra. Tisztelettel

Eiler Henrik, kovács-mester.

141-1-13

Tanuljunk gyorsírást!

a Gabelsberger gyors- és gépiróiskolában **Novisad, Laze Kostića ul. 5.**

ahol a szerb, német, magyar gyors- és gépiráson kívül **külön** a három nyelv helyesírását is tanítják

Villamos motorok,

dinamók javítását és tekercselését, világítás, csengő, telefon, moziherendezéseket, rádió és autóakkumulátorok javítását, töltését és minden e szakmához tartozó munkát a legpontosabban és legolcsóbb árban vállalunk.

Peikert és Neurohr

elektrotechnikai és mechanikai vállalkozók Novi Sad, Primorska (Vásár) u. 21. — Speciális szakműhely. 3762-1-0

Üzemképes 15 H. P.

szívógázmotor

eladó.

Gausz János

Novi Sad, Futoski put 66. szám alatt.

Eladó telek

a Darányi-telepen 3/4 hold szőlő, 1 lakóházzal és melléképítményekkel, esetleg 2 részben is eladó.

Cim: Schmolka hirdetőirodában,

712 Novisad, Futoski put 2. 1-3

Eladó:

Szatócs üzlet komplet berendezés és egy jókarban levő keményfa hálószoba jutányos áron. Cim:

Futoska ulica 43. sz., a kapu alatt.

722-1-3

Egy jó házból való fű

tanoncnak

felvételt csemege üzletbe.

Spiller (Lenci) Vasember-palota.

731-1-2

Pénztárnoknői,

vagy elárúsonőnek ajánlkozik fiatal nő, ki hosszabb ideig irodában is volt alkalmazásban. — Cim a kiadóban.

1-0

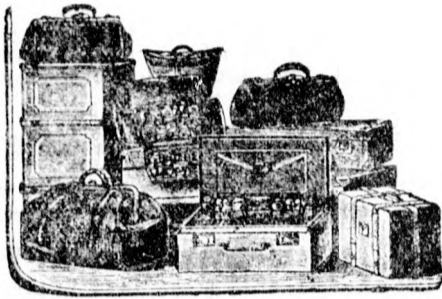
5 negyed hold telep

szöllővel és házzal együtt eladó. Lakás azonnal átvehető. Cim: **Gáspár asztalos-mesternél**, Darányi-telep 27/a.
748-1-2

Folyó hó 26-án d. e. 9 órakor **Kiszácsi u. 19. sz.** alatt használ butorok, háztartási cikkek, ruhák, Wertheim szekrény stb. stb.

nyilvános árverésen

754 eladatnak. 1-2



Értesitem a n. é. közönséget, hogy üzletemet **Žitni trg Pašičeva ul. 30.** szám alá 20. sz. alól helyeztem át. B. pártfogásukat kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Lázár Lazarević

752 szijgyártó és bőröndös, Novisad. 1-2

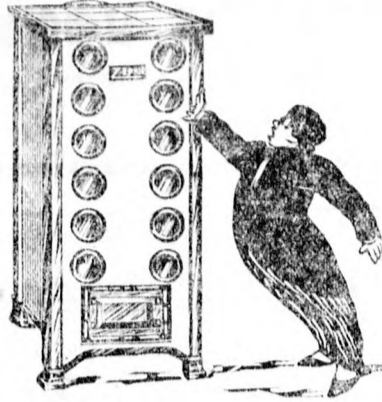
Darányi-telepen, a Car Dusana uccában új

ház eladó.

Cim a kiadóhivatalban.
732-1

VILÁGSZABADALOM!**"ZEPHIR"**

fatüzelésű, légfűtéses **folytonégő kályha**



Tartóssága örökös! - Több éves garancia

FATÜZELÉS LEKELLEMESEBB, "ZEPHIR"-rel legolcsóbb!

10 kiló fával **24** órán át

Leggazdaságosabb, leghigiénikusabb

GYÁRTJA:

BARZEL

VASKERESKEDELMI R. T.

„ZEPHIR” KÁLYHA OSZTÁLYA

SUBOTICA.

Kérjen árjegyzéket!

Lerakatok az ország minden nagyobb városában.

Egy jókarban levő, üzemképes 4 üléses

Ford autó

eladó.

Königstädtler Testvérek R. T.
723 Novisad. 1-2

Eladó ház

Bácska-Topolán a templom-téren, a községi (volt grófi) nagykert szomszédságában 7 szoba, előszoba, fürdőszoba és összes mellékhelyiségekből álló 1200 □-öln (melyből 800 □-öt gyümölcsös és kert) tekvő lakóház, hozzá külön épületben istálló, kocsiszín, mosókonyha stb. szabad kézből eladó. Ugyanott egy teljes férfiszoba berendezés 2500 kötetből álló könyvtárral együtt, valamint 2 betegkocsi — az egyik utcára, a másik szobába való — szintén eladó. — Érdeklődők bővebb értesítést nyerhetnek **özv. Dr. Fárnek Dezsőné**nél, Bácska-Topolán. 1-2

Autósok!

Aki még nem tudja, az keressen fel üzletemben, ahol meggyőződhet arról, hogy az amerikai „Good-year” gumi a legjobb és legtartósabb.

Novisad, Uspenska ulica 5. szám.
725-1 3

Jóminőségű, saját termésű szerémi asztali borokat

8 dinárért

kaphat literenkint is, **Mileticseva ulica 44.**
738 (Kenyér ucca) 1-1

Intelligens urileány

irodai vagy ehhez hasonló állást keres. Esetleg beteg mellé is ajánlkozik. Gyakortattal rendelkezik úgy az irodai munka, mint a betegápolás terén. Címe megtudható:

Schmolka hirdetőiroda, Novisad.

Táncanfolyam!

Augusztus 22-én, vasárnap nyitom meg az új **tánckurzust**, amely 3 hónapig fog tartani. Beiratkozni lehet minden nap Alkotmány u. 24. sz.

Katyanszki Nikola, táncitanító.

Miért legjobb a

PE-KO
CIPŐ?

Mert:

a legtartósabb

legelegánsabb

és legolcsóbb!

Követeljen mindenütt PE-KO cipőt!

PETAR KOZINA cipőgyárai
TRŽIĆ (Szlovénia)

Főüzlet: **Liubliana.** — Fióközletek: **Zagreb és Beograd.**